
Handelsbankens Tjänstepension

Försäkringsvillkor 2023:1

Dessa villkor gäller från och med 27 februari 2023 och de avser försäkringsavtal som ingåtts såväl före som efter detta datum.

För avtal som ingåtts före 13 juni 2009 innehåller villkoren i vissa avseenden särskilda regler.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	3
1. a) I Handelsbankens Tjänstepension kan följande försäkringsmoment tecknas	3
1. b) Följande moment kan inte nytecknas, försäkringsmomenten kan ingå i befintliga försäkringsavtal.	3
2. Behörighet att teckna Handelsbankens Tjänstepension	3
3. Ikraftträdande av avtal och försäkringsskyddets inträdande	3
4. Uppsägning av försäkringsavtal och försäkringsskyddets upphörande	4
5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal	4
6. Riskbedömning	5
7. Fortsättningsförsäkring och efterskydd	5
8. Pensionsmedförande lön	5
9. Indexering	6
10. Premie och premiebetalning	6
11. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfall	7
12. Förvaltning av försäkringskapitalet	7
13. Villkorad återbäring	9
14. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskilt försäkringsmoment	9
15. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse	10
16. Återköp	10
17. Retroaktivitet	10
18. Flytt av försäkringskapital	11
19. Begränsningar i enskilda försäkringsmoments giltighet	11
20. Avgifter	13
21. Åtgärder för utbetalning och premiefrielse	14
22. Tidpunkt och sätt för utbetalning	14
23. Räntebestämmelser vid utbetalning	14
24. Förmånstagare	15
25. Avkastningsskatt och kontrolluppgift	15
26. Preskription	15
27. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	16
28. Ansvarsbegränsning	16
29. Mäklare	16
30. Försäkringsbesked och årsbesked	16
31. Handelsbankens Internettjänst	16
32. Behandling av personuppgifter	16
33. Skaderegistrering	16
Produktvillkor	18
Ordförklaringar	30
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	31

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer 516401-8284 och med säte i Stockholm, nedan kallat Handelsbanken Liv.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som ingått avtal om enskilt försäkringsmoment med Handelsbanken Liv. Anställd och före detta anställd som är försäkrad kan anses som försäkringstagare avseende vissa förfoganden över försäkringsmoment som gäller på den försäkrades liv eller hälsa. Närmare villkor om äganderätt och rätt att förfoga över försäkringsmoment framgår av punkt 14.

När tjänstepensionen är privatägd är den anställde försäkringstagare och försäkrad. Den anställde ingår då avtal om enskilt försäkringsmoment med Handelsbanken Liv. Arbetsgivaren åtar sig att betala samtliga premier.

Dessa villkor gäller för försäkringsåtaganden i enlighet med Handelsbankens Tjänstepension. För varje försäkringsåtagande ingås ett försäkringsavtal om ett försäkringsmoment. Som förutsättning för att ingå försäkringsavtal fordras ett kundavtal. Kundavtalet kallas också pensionsplan och reglerar bland annat vilka försäkringsmoment som ingår i pensionsplanen och vilken kategori av anställda som omfattas. Såväl kundavtal som avtal om enskilt försäkringsmoment ingås mellan Handelsbanken Liv och arbetsgivaren om inte annat avtalats. Kundavtalet gäller under ett år och förlängs automatiskt om inte Handelsbanken Liv eller arbetsgivaren säger upp det tre månader före årets slut. En sådan uppsägning påverkar samtliga försäkringsavtal som är kopplade till kundavtalet på det sätt som anges i dessa villkor om inte Handelsbanken Liv meddelar annorlunda.

Avtal om enskilt försäkringsmoment grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade skriftligen lämnat till Handelsbanken Liv. Om någon uppgift är oriktig eller ofullständig gäller bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal.

Utöver dessa villkor gäller vidare lagen om försäkringsavtal samt allmän svensk lag i övrigt.

Villkoren avser Handelsbanken Livs försäkringsåtaganden. Arbetsgivaren svarar själv för eventuella avvikelser mellan sina pensionsutfästelser och Handelsbanken Liv åtaganden.

1. a) I Handelsbankens Tjänstepension kan följande försäkringsmoment tecknas

- Ålderspension – förvaltning i fonder
- Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder
- Sjukersättning
- Familjepension
- Premiebefrielse

Tillägg av moment på befintligt avtal är endast möjligt om det var valbart när försäkringen tecknades och momentet fortfarande är möjligt att nyteckna inom planen.

Vid nyteckning av momenten sjukersättning, familjepension och premiebefrielse krävs hälsoprövning enligt de regler som vid varje tidpunkt gäller för momentet i fråga.

1. b) Följande moment kan inte nytecknas, försäkringsmomenten kan ingå i befintliga försäkringsavtal.

- Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta
- Ålderspension – livförvaltning
- Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta
- Ålderspension med återbetalningsskydd – livförvaltning
- Extra familjepension
- Efterlevandekapital

2. Behörighet att teckna Handelsbankens Tjänstepension

Försäkringstagare är den som ingår avtal om försäkring med Handelsbanken Liv. Om Försäkringstagaren är en arbetsgivare ska denne ha fast driftsställe i Sverige.

Försäkrad kan vara den som:

- a har fyllt 16 år och
- b är bosatt i Sverige eller i nordiskt land och pendlar över gränsen till sin arbetsgivare i Sverige

För Sjukersättning och Premiebefrielse krävs även att den försäkrade:

- c är berättigad till ersättning från svensk Försäkringskassa.

Högsta inträdesålder framgår av produktvillkoren för respektive försäkringsmoment.

Ovanstående regler gäller även vid ansökan om höjning av försäkringsskydd eller vid sådan ändring som kräver Handelsbanken Liv samtycke.

3. Ikraftträdande av avtal och försäkringsskyddets inträdande

Försäkring enligt Handelsbankens Tjänstepension förutsätter pensionsplan och försäkringsavtal avseende enskilda försäkringsmoment.

Pensionsplanen/kundavtalet

Pensionsplanen börjar gälla när Handelsbanken Liv får accept av pensionsplanen och Handelsbanken Liv har bekräftat detta. Finns ett annat datum angivet i planen eller offerten gäller det datumet.

Om en pensionsplan tecknas utan offert börjar den gälla det datum som anges i planen.

Försäkringsavtal och försäkringsskydd

Följande gäller under förutsättning att kundavtal ingåtts.

Försäkringsavtal avseende enskilt försäkringsmoment eller ändring av sådant börjar gälla då Handelsbanken Liv

mottagit fullständig ansökan, första premie betalats eller vid flytt det överförda kapitalet placerats i försäkringsmomentet och Handelsbanken Liv bekräftat att avtalet kommit till stånd.

Försäkringsskyddet avseende enskilt försäkringsmoment inträder när premie betalats, under förutsättning att detta skett senast på premiens aviserade förfalldag och avtalet då kommit till stånd. Försäkringsskyddet räknas då från den tidpunkt som anges i ansökan, under förutsättning att momentet enligt Handelsbanken Liv riskbedömningsregler kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll och utan krav på återförsäkring.

Kan ett moment beviljas endast mot förhöjd premie eller förbehåll, inträder skyddet då försäkringstagaren eller den försäkrade erbjudits och accepterat försäkringsskydd på dessa villkor och första premien för momentet betalats. Premieförhöjning eller förbehåll som enbart gäller moment avseende Sjukersättning eller Premiefrielse inverkar dock inte på tidpunkten för inträdandet av Handelsbanken Livs ansvarighet för dödsfall. Om Handelsbanken Liv ska återförsäkra viss del av avtalet på grund av dess storlek, inträder ansvarigheten för denna del när återförsäkringen beviljats. Dessa regler gäller även vid utökning av befintligt moment.

I samband med att pensionsplanen etableras ger arbetsgivaren varje anställd som omfattas av planen fullmakt att för arbetsgivarens räkning ingå avtal om enskilt tjänstepensionsmoment avseende den anställde. Fullmakten lämnas genom accept av dessa allmänna villkor. Arbetsgivaren kan dock förbehålla sig rätten att själv ingå varje avtal. Lämnad fullmakt kan när som helst återkallas skriftligen.

När tjänstepensionen är privatägd är den anställde försäkringstagare och försäkrad.

4. Uppsägning av försäkringsavtal och försäkringsskyddets upphörande

Pensionsplanen/kundavtalet

Pensionsplanen/kundavtalet kan sägas upp av Handelsbanken Liv eller försäkringstagaren. Om pensionsplanen upphör att gälla på grund av uppsägning eller vid avtalstidens slut har Handelsbanken Liv rätt att säga upp de försäkringsmoment som är knutna till pensionsplanen och är i enlighet med nedanstående bestämmelser.

Uppsägning av försäkringsavtal från försäkringstagarens sida

Försäkringstagaren kan säga upp avtal om enskilt försäkringsmoment, dock måste hänsyn tas till oåterkalleligt insatt förmånstagare.

Försäkringsskyddet upphör vid månadsskiftet efter det att anmälan om anställningens upphörande respektive uppsägning av enskilt försäkringsmoment kommit Handelsbanken Liv tillhanda om inget annat framgår av pensionsplanen. På särskild begäran kan försäkringsavtal

och försäkringsskydd upphöra vid annan tidpunkt, dock tidigast dagen efter den dag då anmälan kom Handelsbanken Liv tillhanda. Skyddet upphör dock senast vid den avtalade försäkringstidens slut.

Beträffande Ålderspension medför anmälan eller uppsägningen att försäkringsmomentet nedsätts i fribrev när uppsägningen fått verkan.

I vilken utsträckning försäkringsskyddet gäller under tjänstledighet framgår av pensionsplan och försäkringsbesked.

Uppsägning av försäkringsavtal från Handelsbanken Livs sida

Handelsbanken Liv kan inte säga upp avtal om enskilda försäkringsmoment före försäkringstidens slut annat än till följd av brott mot upplysningsplikten, obetald premie eller att kundavtalet sagts upp. När uppsägning av försäkringsavtal från Handelsbanken Livs sida fått verkan upphör försäkringsskyddet avseende Familjepension, Extra familjepension, Sjukersättning, Efterlevandekapital och Premiefrielse senast vid försäkringstidens slut. Beträffande avtal om Ålderspension medför uppsägningen att försäkringsmomentet läggs i fribrev när uppsägningen fått verkan.

Uppsägning av försäkringsavtal efter inträffat försäkringsfall

Om avtal om enskilt försäkringsmoment av annat skäl än till följd av brott mot upplysningsplikten, sägs upp under pågående försäkringsfall upphör inte det enskilda försäkringsmomentet att gälla till den del från vilken utbetalning sker. Utbetalning på grund av den försäkrades dödsfall fortsätter på oförändrade villkor under avtalad utbetalningstid. Ersättning på grund av arbetsoförmåga lämnas med oförändrat belopp under förutsättning att graden av arbetsoförmåga består. Om graden av arbetsoförmåga ökar sker ingen ökning av ersättningens storlek. Om graden av arbetsoförmåga minskar sker motsvarande minskning av ersättningens storlek. Om arbetsoförmågan upphör, upphör hela försäkringsavtalet och försäkringsskyddet att gälla.

Flytt

Vid flytt av försäkringskapital upphör det enskilda försäkringsmomentet att gälla vid det månadsskifte flytten sker.

5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal

Handelsbanken Liv har rätt att under försäkringstiden ändra dessa försäkringsvillkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringsavtalets art eller någon annan särskild omständighet. Ändringen kan avse beräkningsantaganden, livslängdsantaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt. Som annan särskild omständighet räknas till exempel ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrift eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet. Dit hör också att kundavtalet upphört att gälla. Då kan de försäkringsmoment som är knutna till pensionsplanen/kundavtalet ändras så att eventuella avvikelser från

Handelsbanken Livs normala villkor, inklusive premier och avgifter, bortfaller.

Under vissa punkter i villkoren har särskilt erinrats om Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtalet. För att en villkorsändring ska få verkan mot försäkringstagare och försäkrad fordras att vederbörande fått skriftlig information som denne kan behöva om ändringen. Villkorsändringen gäller då från nästkommande premiebetalning och får med vissa undantag verkan även för redan uppkommet kapital. Om premiebetalningen avbrutits börjar ändringen att gälla sedan försäkringstagaren och försäkrad i samband med informationen erbjudits att flytta kapitalet från Handelsbanken Liv. Bagatellartade ändringar och ändringar på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Handelsbanken Liv kan inte göra en ändring som medför att hittills intjänad försäkringsförmån sänks, såvida det inte följer av särskild bestämmelse i dessa villkor eller av lag eller myndighetsingripande.

Försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare är skyldig att lämna kompletterande personuppgifter om Handelsbanken Liv vid behov så kräver. Uteblivna uppgifter kan innebära inskränkningar i förfoganderätten över försäkringsavtalet.

Förlängning av enskilt ålderspensionsmoment ålderspensionsmoment

Handelsbanken Liv har rätt att avseende ålderspensionsmoment med förvaltning i fonder och livförvaltning förlänga enskilt ålderspensionsmoment med ett år från avtalad utbetalningstidpunkt, om försäkrad inte svarar på Handelsbanken Livs årliga avisering inför den avtalade utbetalningstidpunkten. För ålderspensionsmoment. I övrigt fortsätter försäkringsavtalet att gälla på samma sätt, med vid var tid gällande försäkringsvillkor, som innan förlängningen. Utbetalning kan dock aktualiseras när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt. Om tidpunkt och sätt för utbetalning, se punkt 22.

6. Riskbedömning

Vid nyteckning av moment avseende Familjepension, Sjukersättning och Premiefrielse krävs hälsoprövning enligt de regler som vid varje tidpunkt gäller för momentet i fråga. Prövningen avser hälsotillståndet intill den tidpunkt då den anställdes anslutning anmäls eller begäran om ändring – samt att fullständiga hälsohandlingar – inkommer till Handelsbanken Liv. Motsvarande gäller då premiebetalning återupptas efter tjänstledighet.

För att den anställda ska omfattas av ändringsrätt vid inträffad familjehändelse fordras godkänd hälsoprövning. Hälsokrav kan också ställas vid vissa typer av ändringar.

Reglerna om indexerings och ändringsrätt vid inträffad familjehändelse innebär dock inskränkningar i kravet på hälsoprövning. När risksummorna passerar kraven för läkarutlåtande enligt Handelsbanken Livs riskpolicy krävs alltid läkarutlåtande oavsett orsak till höjningen.

I Handelsbanken Livs riskpolicy har satts ett tak för hur stor försäkringsrisk Handelsbanken Liv är villigt att ta på sig

avseende en enskild försäkrad. Taket avseende risksumma innebära begränsningar såväl avseende vad Handelsbanken Liv försäkrar i engångsbelopp som i periodisk förmån.

7. Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Om den försäkrade lämnar sin anställning hos arbetsgivaren före den pensionsålder som angivits i pensionsplanen eller som särskilt gäller för den anställde har denne rätt till fortsättningsförsäkring enligt nedanstående regler. Detta förutsätter att den försäkrade omfattas av försäkringsavtalet under minst 6 mån. Motsvarande rätt föreligger vid tjänstledighet under vilken arbetsgivaren inte erlägger premie samt om arbetsgivaren inte längre förmedlar premie på privata tilläggsmoment.

Fortsättningsförsäkring tecknas i Handelsbanken Liv efter särskild ansökan av den försäkrade/anställda. Rätten att teckna fortsättningsförsäkring måste utnyttjas inom tre månader från den dag då anställningen upphört.

Fortsättningsförsäkring tecknas utan hälsoprövning.

Rätten till fortsättningsförsäkring avser bara moment avseende Sjukersättning, Familjepension, Extra familjepension, Efterlevandekapital och Premiefrielse för dessa moment.

Fortsättningsförsäkringen kan ha annan utformning och premie än det tidigare försäkringsmomentet. Försäkringsbeloppet får inte överstiga det som gällde för det tidigare momentet och försäkringstiden får inte sträcka sig längre. För sjukförsäkring kan ersättningsnivåerna inte överstiga den maximalt tillåtna ersättningsnivån för fortsättningsförsäkring grundad på den försäkrades arbetsinkomst vid tecknandet av fortsättningsförsäkringen. Närmare bestämmelser om rätten till fortsättningsförsäkring finns i respektive produktvillkor.

Under den tid när rätt att teckna fortsättningsförsäkring till ett moment föreligger, gäller ett förlängt försäkringsskydd på oförändrade villkor, efterskydd, för momentet utan att premie behöver betalas, dock längst till och med den avtalade försäkringstiden för momentet.

Om fortsättningsförsäkring tecknas upphör efterskyddet att gälla senast när fortsättningsförsäkringen börjar gälla.

Efterskyddet minskar med det försäkringsskydd den försäkrade kan få genom annan anställning.

Under efterskyddstid bestäms förmånen med hänsyn till den pensionsmedförande lön som gällde omedelbart före efterskyddstidens början respektive vid varje tidpunkt gällande prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalken.

8. Pensionsmedförande lön

Med pensionsmedförande lön avses den lön som anmäls av arbetsgivaren, dock med beaktande av bestämmelserna om indexerings.

För företagare ska vid skadeutredning en jämförelse ske mellan den till Handelsbanken Liv anmälda lönen och den före skadefallet faktiskt taxerad inkomst av tjänst. Om den till Handelsbanken Liv anmälda lönen är högre än den

taxerade inkomsten måste försäkringstagaren visa att företaget varaktigt kan producera en arbetsinkomst som minst uppgår till den till Handelsbanken Liv anmälda lönen. Om så sker har den försäkrade rätt till högst den ersättning som är anmäld till Handelsbanken Liv.

9. Indexering

Indexering innebär en automatisk förändring av försäkringsbelopp eller premie på samtliga moment i försäkringen, oavsett om de är privata moment eller tjänstepensionsmoment. Indexering kan ske genom förändringar i prisbasbeloppet eller genom höjning inom indextaket av lönen respektive premien uttryckt i kronor.

Indexeringen av respektive moment sker på det sätt som framgår av produktvillkoren. Högsta tillåtna index framgår av respektive pensionsplan.

Den pensionsmedförande lönen och premien uttryckt i kronor får höjas inom indextaket i pensionsplanen under förutsättning att den försäkrade är fullt arbetsför. Frilagd premie inom alternativ ITP kan höjas utan hänsyn till indextaket. Hälsoprövning krävs när risksummorna för den försäkrade passerar den gräns som finns i Handelsbankens regelverk.

En höjning får överstiga indextaket endast om den försäkrades hälsotillstånd är fullgott. I vissa fall kan en höjning utöver indextaket kräva att nytt försäkringsmoment tecknas.

Om den försäkrade inte är fullt arbetsför och uppbär sjuklön, sjukpenning eller delvis uppbär aktivitetsersättning, sjukersättning eller sjukpension, får höjning av den pensionsmedförande lönen eller premien uttryckt i kronor inom indextaket ske med högst 5 procent per kalenderår.

Om den försäkrade är helt arbetsoförmögen och uppbär hel aktivitetsersättning eller hel sjukersättning enligt Socialförsäkringsbalken eller hel sjukpension från allmän tjänst uppräknas den pensionsmedförande lönen eller premien uttryckt i kronor i takt med prisbasbeloppets förändring, dock högst 5 procent per kalenderår.

Om premien är uttryckt i prisbasbelopp, förändras premien automatiskt vid varje ändring av prisbasbeloppet, dock högst med 10 procent per kalenderår.

Om retroaktiv ändring av den pensionsmedförande lönen anmäls efter inträffad arbetsoförmåga, och ändringen av den pensionsmedförande lönen är större än den enligt denna punkt tillåtna höjningen, åligger det försäkringstagaren att styrka att löneändringen skett före den tidpunkt då arbetsoförmågan inträffade.

Höjningen av den pensionsmedförande lönen får inte innebära att Handelsbanken Livs åtagande för enskild persons liv eller hälsa överstiger den vid var tid i Handelsbanken Liv gällande maximala risksumman. Det går inte att höja pensionsmedförande lön, premie eller frilagd premie när den maximala risksumman har passerats och hälsan inte är fullgod.

10. Premie och premiebetalning

Premieberäkning

Premie beräknas för varje moment för sig på det sätt som framgår av produktvillkoren.

Premien för varje riskförsäkringsmoment bestäms för ett år i sänder.

Premie för ålderspensionsmomenten betalas som engångspremie, engångspremie i serie eller extrapremie. Engångspremie eller extrapremie kan endast betalas till nyteckningsbara moment.

Varje premie som betalas för ett ålderspensionsmoment ger upphov till ett försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen och de avgifter och antaganden om livslängd som Handelsbanken Liv tillämpar, samt den avkastningsskatt som Handelsbanken Liv är skyldigt att betala. Handelsbanken Liv har rätt att ändra garanterad ränta, avgifter och livslängdsantaganden för kommande premiebetalningar.

För försäkringsavtal som ingåtts före 13 juni 2009 gäller att Handelsbanken Liv inte har rätt att ändra garanterad ränta och livslängdsantaganden före första utbetalningen. Handelsbanken Liv är dock inte skyldigt att med oförändrad garanterad ränta och livslängdsantaganden ta emot andra premier än redan avtalade.

Omräkning av försäkringsförmåner och premier sker på huvudförfallodagen. Vid övergång till ny pensionsplan kan omräkning av försäkringsförmåner och premie ske vid den nya planens första giltighetsdag för den försäkrade.

Betalning av premie

Premie ska betalas från och med den första i månaden efter den månad försäkringsskyddet inträtt till och med den sista i den månad det upphör. Premie som avser tid efter inträffat försäkringsfall återbetalas inte.

Premier aviseras och betalas på sätt som överenskommits. Aviseringen avser även privata tilläggsmoment.

Arbetsgivaren är skyldig att informera Handelsbanken Liv om förändringar i dennes pensionsåtagande som påverkar premiebetalningarna.

Om arbetsgivaren önskar erlagga premie för en viss anställd, utöver vad som följer av den pensionsmedförande lönen, extrapremie, kan premien endast avse ålderspension och återbetalningsskydd. Arbetsgivaren ska ange när premie som betalas in utgör extrapremie. Extrapremie kan bara betalas till ålderspensionsmoment som kan nytecknas, dock med undantag för livförvaltning där extrapremie kan betalas trots att ålderspensionsmomentet inte kan nytecknas.

I andra fall än vid extrapremier har arbetsgivaren rätt att vid nästkommande avisering tillgodoräkna sig för mycket inbetalda premier. Överskott av inbetalda premier kan på begäran återbetalas kontant under förutsättning att alla förfallna premier för gällande tjänstepensionsmoment har betalats. Om överskottet beror på premiebefrielse ska det alltid återbetalas.

Om den försäkrade lämnar sin anställning har arbetsgivaren rätt att på begäran tillgodoräkna sig sådana premier för ålderspensionsmoment som avser tid från månadsskiftet efter anställningens upphörande, såvida inte utbetalning av återbetalningsskydd har hunnit påbörjas.

Aviserat belopp ska vara Handelsbanken Liv tillhanda senast på förfalldagen. Riskförsäkringsmoment som inte till fullo har betalats kan efter påminnelse sägas upp av Handelsbanken Liv.

Mottagna belopp fördelas mellan de till planen hörande försäkringarna. Om försäkringsfall har inträffat anses mottaget belopp i första hand avse sådan försäkring. Skulle mottaget belopp inte täcka förfallna riskpremier på sådan försäkring avräknas bristen från utfallande försäkringsersättning om inte full betalning av dessa premier inkommer.

Om Handelsbanken Liv inte får de uppgifter från arbetsgivaren som efterfrågats kan inbetalat belopp komma att återbetalas till arbetsgivaren efter tre månader.

Vid tillgodoräkning av premier som placerats på ett ålderspensionsmoment har Handelsbanken Liv rätt att avräkna de eventuella kostnader som Handelsbanken Liv har haft då försäkringen varit i kraft. Har placering skett i fonder har Handelsbanken Liv även rätt att avräkna eventuella kursförluster före återbetalning/återföring.

Hur premiebetalning ska ske vid tjänstledighet framgår av pensionsplanen.

Om återbetald premie kommit i retur till Handelsbanken Liv, görs ny återbetalning endast med belopp överstigande 100 kronor.

Utebliven eller försenad premiebetalning

Om hela den aviserade premien för försäkringsmoment knutna till en pensionsplan inte kommit Handelsbanken Liv tillhanda på förfalldagen har Handelsbanken Liv rätt att säga upp samtliga moment. Om det är första premien som inte betalats har försäkringsavtalet inte trätt i kraft och någon uppsägning kommer därför inte att ske.

Uppsägningen ska skickas till premiebetalare och den försäkrade. Den får verkan 14 dagar efter det att uppsägningen skickats, om inte premien betalas under denna tid. För riskförsäkringsmoment innebär uppsägningen att momentet upphör att gälla. För ålderspensionsmoment medför uppsägningen att det avtalade försäkringskapitalet reduceras.

Återupplivning

Om ett riskförsäkringsmoment upphört att gälla efter uppsägning på grund av obetald premie börjar momentet gälla på nytt då den förfallna premien betalas, under förutsättning att det sker inom tre månader från det att uppsägningen fick verkan. Motsvarande gäller om ansvarigheten för ett ålderspensionsmoment har reducerats.

Ändring för förfluten tid

Premier och avgifter för förfluten tid aviseras som ett engångsbelopp så snart Handelsbanken Liv mottagit

fullständiga handlingar samt medgivit ändringen. Riskförsäkrings-momenten kan aldrig avslutas eller ändras retroaktivt.

Premien betalas av försäkringstagaren så länge anställningsförhållandet fortgår eller till dess annan överenskommelse träffas. Handelsbanken Liv har rätt att återbetala premie och reducera försäkringskapitalet utan den försäkrades medgivande i följande fall:

- premie har betalats in efter anställningens upphörande
- premie har felaktigt betalats vid tjänstledighet
- premie har betalats in även då tjänstepensionen är tryggad på annat sätt.

Det som återbetalas för förfluten tid är det lägsta av summa inbetalda premier eller försäkringskapitalet som dessa inbetalda premier gett upphov till per den dag återbetalningen görs. Inga riskpremier återbetalas för förfluten tid. Försäkringskapital och garanterat kapital på sparförsäkringsmoment reduceras med motsvarande belopp som har återbetalats till försäkringstagaren. Hur lång retroaktivitet som accepteras regleras i Handelsbanken Livs vid var tid gällande regelverk. Om återbetald premie kommit i retur till Handelsbanken Liv, görs ny återbetalning endast med belopp överstigande 100 kronor.

11. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfall

Om försäkringen innehåller försäkringsmomentet Premiefrielse framgår det av produktvillkoren när premie inte behöver betalas.

12. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet i ålderspensionsmoment kan förvaltas i livförvaltning, med förvaltning i fonder eller med garanterad ränta. Mottagna premier placeras på det sätt som försäkringstagaren angivit för försäkringen. Om inte försäkringstagaren bestämt annorlunda kan den försäkrade bestämma annan placering för kommande premier i nyteckningsbart moment. Sådan ändring måste göras minst en bankdag före premiebetalningen för att kunna beaktas.

Flytt av försäkringskapital kan ske enligt de regler som beskrivs i punkt 18.

Livförvaltning (kan inte nytecknas)

Mottagna premier förs till Handelsbanken Livs förvaltning i enlighet med försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i kapitalplaceringssportföljer som innehåller räntebärande och aktierelaterade tillgångar med fördelning utifrån portföljernas beslutade strategi och risknivå. Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig därmed åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen.

Sammansättningen i varje kapitalförvaltningsportfölj beslutas av Handelsbanken Livs styrelse. På grund härav saknar försäkringstagaren möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som försäkringstagaren har valt.

Hela den mottagna premien utgör villkorad återbäring. Momentet innehåller därför ingen garanti utan försäkrings-

kapitalets värde är beroende av värdeutvecklingen i portföljen.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda premier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på antagande om livslängd. Handelsbanken Liv har rätt att ändra livslängdsantagande under försäkringstiden.

Avkastningsräntan beräknas månadsvis och baseras på portföljens ackumulerade totalavkastning under kalenderåret.

Mottagen premie förräntas från och med den dag den bokförts på Handelsbanken Livs konto, dock tidigast 31 dagar före momentets försäkringstekniska dateringsdag.

Fondförvaltning

Kapitalet i försäkringen placeras i sådana fonder som enligt Handelsbankens Livs regler kan knytas till försäkringen. Handelsbanken Liv har rätt att bestämma ett högsta antal fonder som samtidigt får vara knutna till försäkringen. Fondandelarna ägs av Handelsbanken Liv men bolaget har inte något ansvar för värdeutvecklingen.

När och hur placeras premie och inflyttat kapital

Första premie och engångspremie kan placeras i försäkringen tidigast när försäkringsavtalet börjar gälla. Placering av fondandelar sker inom fem bankdagar efter det att Handelsbanken Liv tagit emot uppgifter om den försäkrades val och premie har mottagits i sin helhet, dock tidigast på den dag försäkringen är begärd att träda i kraft. Det gäller även kommande premier och kapital som flyttas till försäkringen.

Placering sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker eller till motsvarande kurs om Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt.

I avtal tecknade från och med 27 februari 2023 placeras premie och kapital i, om inte den försäkrade anvisat någon placeringsprofil, den entrélösning som Handelsbanken Liv anvisar. Entrélösningen innebär att den försäkrade lämnar fullmakt till Handelsbanken Liv, i den omfattning bolagets entrélösning gäller för försäkringen, att i den försäkrades ställe utöva placeringsrätten i enlighet med försäkringsavtalet. Entrélösningen är beskriven på handelsbanken.se/hallbar-pension.

Den försäkrade kan göra egna fondval.

Försäkringen tillgodoräknas inte någon ränta innan fondplacering sker.

Ändra placeringsprofil och byta fonder

Den försäkrade har rätt att byta fonder för försäkringskapitalet samt ändra placeringsprofil för kommande premier inom tillämpligt fondutbud. Försäkringskapitalet värde vid byte av fond är aktuell fondandelsvärde. Fondbyte sker inom fem bankdagar från begäran. Begäran om ändring av placeringsprofil och fondbyte görs på våra digitala mötesplatser. Entrélösningen kan inte kombineras med egna fondval.

Handelsbanken Liv tar hänsyn till en omplaceringsorder per dag och är inte skyldig att genomföra ofullständiga eller felaktigt ifyllda sådana. De får heller inte skickas som e-post.

Om försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare har adress i USA, eller annat land med restriktioner för handel med fonder, kan rätten att byta fonder på försäkringskapitalet begränsas helt eller delvis.

Ändra fondutbud

Om en fond som kan knytas till en försäkring inte längre motsvarar Handelsbanken Livs kvalitetskrav eller på grund av omständighet utanför Handelsbanken Livs kontroll, förbehåller sig Handelsbanken Liv rätten att stänga en fond för ytterligare premier och/eller fondbyten. Av samma skäl förbehåller sig Handelsbanken Liv även rätten att utesluta en fond ur tillgängligt fondutbud. Medel i en utesluten fond placeras då i annan lämplig fond eller, om sådan inte finns i det erbjudna sortimenten, i en kort räntefond, s k penningmarknadsfond.

Handelsbanken Liv informerar innan sådan förändring och/eller fond byte görs. I allmänhet är det den försäkrade som har rätten att byta fonder. Där så är fallet är i denna punkt försäkringstagare och den försäkrade samma person. Handelsbanken Liv har inte rätt att ta ut avgift för detta.

Riskkompensation

Försäkring vars försäkringskapital inte omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation. Beräkningen av riskkompensationen baseras på Handelsbanken Livs tillämpade antagande om livslängd för denna försäkring. Handelsbanken Liv har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

Förvaltning med garanterad ränta (momentet kan inte nytecknas)

Mottagna premier förs till Handelsbanken Livs förvaltning i enlighet med försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i tillgångsslagen räntebärande värdepapper, fastigheter och aktier på ett sådant sätt att Handelsbanken Livs förpliktelser att utge försäkringsersättning är tryggad. Försäkringstagaren saknar därför möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som gäller för det bestånd det enskilda försäkringsmomentet tillhör. Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen. Indelningen i kapitalförvaltningsportföljer och deras sammansättning beslutas av Handelsbanken Livs styrelse.

För avtal om enskilt försäkringsmoment tecknade före 1 januari 2005 gäller följande. Handelsbanken Livs garanti består i att den avtalade premien ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den garanterade räntan, antagen avkastningsskatt och tillämpat livslängdsantagande samt avtalade utbetalningar och erlagda premier.

För avtal om enskilt försäkringsmoment tecknade från och med 1 januari 2005 gäller följande. Handelsbanken Livs

garanti består i att en del av varje premie ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den garanterade räntan, antagen avkastningsskatt och tillämpat livslängdsantagande samt avtalade utbetalningar. Återstående del av premien utgör villkorad återbäring. Premien fördelas enligt den fördelning som Handelsbanken Liv då tillämpar mellan garanterat kapital och villkorad återbäring vid premieplacering.

För avtal om enskilt försäkringsmoment tecknade från och med 13 juni 2009 gäller följande.

Vid avtalad pensionsålder omräknas försäkringens garanterade kapital till ett garanterat försäkringsbelopp med då gällande garanterad ränta och beräkningsantaganden. Handelsbanken Livs garanti består i att det garanterade försäkringsbeloppet kommer att utbetalas under hela den avtalade utbetalningstiden. Eventuell villkorad återbäring betalas ut som ett tillägg till det framräknade garanterade försäkringsbeloppet. Återbäringen är inte garanterad och beräknas årligen.

Handelsbanken Liv har rätt att under utbetalningstiden använda annan garanterad ränta och andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd än för tiden fram till pensionsåldern om inte annat framgår av enskilt försäkringsavtal. Vid ändring av pensionsålder gäller att garanterat kapital överstiger försäkringskapitalet så har rätt att sänka garanterat kapital till samma nivå som försäkringskapitalet.

För försäkringar som tecknats före 13 juni 2009 gäller följande.

Om momentets försäkringskapital vid slutet av respektive kalenderår är lägre än det garanterade kapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital till momentet som fordras för att försäkringskapitalet ska uppgå till garanterat kapital. Kapitaltillskott görs tidigast vid årsskiftet som infaller 36 månader efter det att momentet började gälla. Har momentet börjat gälla efter flytt från fondförsäkring till försäkring med garanterad ränta från och med 1 juli 2006 eller för att kapital flyttats in från annat försäkringsbolag görs kapitaltillskott tidigast vid årsskiftet som infaller efter det att momentet började gälla.

Om momentet tillförts kapital före den 13 juni 2009 genom flytt från annat försäkringsbolag placerades det överförda beloppet som garanterat kapital och villkorad återbäring. Kapitalet placerades enligt den fördelning mellan garanterat kapital och villkorad återbäring som Handelsbanken Liv då tillämpade vid tillförsel av kapital genom flytt från annat försäkringsbolag.

Mottagen premie förräntas från och med den dag den bokförts på Handelsbanken Livs konto, dock tidigast 31 dagar före momentets försäkringstekniska dateringsdag.

Om avkastningen blir högre än den garanterade tillförs momentet villkorad återbäring enligt reglerna i punkt 13.

13. Villkorad återbäring

Utöver det garanterade kapitalet kan ett moment med förvaltning med garanterad ränta tillföras villkorad

återbäring. Den villkorade återbäringen utgörs för enskilt moment av skillnaden mellan momentets försäkringskapital och dess garanterade kapital enligt punkt 12.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda premier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt tillämpat livslängdsantagande. Handelsbanken Liv har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

Om totalavkastningen för den kapitalförvaltningsportfölj försäkringsmomentet tillhör inte överstiger den garanterade räntan är avkastningsräntan 100 procent av totalavkastningen. Om totalavkastningen är högre än den garanterade räntan är avkastningsräntan 90 procent av totalavkastningen, dock lägst garanterad ränta.

Avkastningsräntan fastställs månadsvis och baseras på kapitalförvaltningsportföljens ackumulerade totalavkastning under kalenderåret.

Den villkorade återbäringen betalas ut som tillägg till försäkringsbeloppet. Fördelningen av återbäringen under utbetalningstiden sker med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd och ränta, vilka kan skilja sig från antagandena vid beräkningen av det garanterade kapitalet. Dessa antaganden omprövas årligen av Handelsbanken Liv och kan leda till att tilläggsbeloppet sänks. Tilläggsbeloppet kan också sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning.

För försäkringar tecknade före 13 juni 2009 gäller följande.

Utbetalning av tilläggsbeloppet görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det att försäkringen började gälla. Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Handelsbanken Liv. Se punkt 12, Förvaltning av försäkringskapitalet.

Har momentet börjat gälla efter flytt från fondförsäkring till försäkring med garanterad ränta från och med 1 juli 2006 eller för att kapital flyttats in från annat försäkringsbolag utbetalas tilläggsbeloppet tidigast vid årsskiftet som infaller efter det att momentet började gälla.

Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Handelsbanken Liv.

RisKFörsäkringsmoment och ålderspensionsmoment med förvaltning i fonder berättigar inte till villkorad återbäring.

14. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskilt försäkringsmoment

Arbetsgivaren är försäkringstagare och ägare till moment som är tjänstepension. Övriga moment ägs av den försäkrade. När tjänstepensionen är privatägd är den anställda försäkringstagare och försäkrad.

Äganderätten medför olika möjligheter att inom villkorets ram vidta åtgärder med momentet. Ändring eller annat förfogande kan inte ske utan samtycke från Handelsbanken Liv på annat sätt än som framgår av avtal om enskilt

försäkringsmoment, dessa allmänna villkor eller produktvillkoren. Rätten att vidta åtgärder tillkommer i första hand försäkringstagaren, men den försäkrade har istället för försäkringstagaren rätt att vidta åtgärder i de avseenden som framgår nedan, om inte försäkringstagaren bestämt annorlunda:

- insättande av förmånstagare och ändring av förmånstagarförordnande
- byta fonder på försäkringskapitalet i ett ålderspensionsmoment med förvaltning i fonder
- byte av placeringsprofil för kommande premier i ett försäkringsmoment med förvaltning i fonder
- flytt inom Handelsbanken Liv för uppkommet försäkringskapital
- fastställande av andra utbetalningsvillkor än pensionsåldern
- byte av utbetalningsmodell om sådan möjlighet finns
- uppsägning av enskilda försäkringsmoment
- utnyttjande av ändringsrätt vid inträffad familjehändelse
- överlåtelse av engångsbetalda och moment i fribrev till ny arbetsgivare

Flytt av försäkringskapital fordrar samverkan mellan försäkringstagaren, den försäkrade eller andra oåterkalleligt insatta förmånstagare.

Moment som är tjänstepension får inte pantsättas, belånas, överlåtas och inte heller ändras på sådant sätt att inkomstskattelagens föreskrifter inte längre uppfylls.

Uppfylls inkomstskattelagens föreskrifter om överlåtelse av tjänstepension kan överlåtelse ske mellan arbetsgivare eller mellan arbetsgivare och anställd.

Ändring från privat pensionsförsäkring till tjänstepension eller tvärtom kan inte ske.

Överlåtelse eller pantsättning av moment som i skattehänseende är kapitalförsäkring kan ske i den utsträckning som framgår av produktvillkoren såvida inte inskränkning gjorts för det enskilda försäkringsmomentet.

Efter den försäkrades död har förmånstagare, om produktvillkoren så tillåter, rätt att göra omplacering samt inför första utbetalningen bestämma utbetalningstid. Detta gäller även om vederbörande inte fått förfoganderätt i övrigt såvida inte den försäkrade bestämt annorlunda. Finns det flera förmånstagare måste samtliga vara överens om ändringen.

Övriga ändringar av och förfoganden över enskilda försäkringsmoment kan endast begäras av försäkringstagaren. Så länge premiebetalning pågår ska premiebetalare godkänna ändring som ökar premien. Ändringar som medför inskränkning i den anställdes eller tillträdde förmånstagarens rätt måste godkännas av vederbörande. Rätten att förfoga över privata moment tillkommer den anställda i dennes egenskap av försäkringstagare.

Inte något av de moment som ingår i en försäkring berättigar till lån hos Handelsbanken Liv.

Ett förfogande över ett moment genom överlåtelse, pantsättning eller liknande blir gällande mot försäkringstagarens borgenärer när ett meddelande om förfogandet kommer in till Handelsbanken Livs huvudkontor. Förfogar försäkringstagaren över ett moment till förmån för fler, gäller dock ett tidigare förfogande framför ett senare i de fall olika förfoganden står i strid mot varandra.

15. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Denna ändringsrätt är en rätt att utan hälsoprövning övergå till en trygghetsnivå med större inslag av försäkringsskydd vid dödsfall om den försäkrade

- gifter sig, ingår partnerskap eller inleder sådant samboende som avses i sambolagen eller får arvsberättigat barn.

Skriftlig begäran om ändring måste göras inom ett år från sådan händelse, dock senast före fyllda 55 år. En förutsättning är också att då gällande lagbestämmelser och föreskrifter medger det. Ändringsrätten upphör om den försäkrade byter till en nivå med lägre skydd.

Ändringsrätten innefattar inte rätt att nyteckna moment avseende Sjukersättning, Extra familjepension eller Efterlevandekapital och inte heller att höja befintliga moment eller komplettera med nya moment utan att byta trygghetsnivå. Giltighetstiden för familjepensionen får inte sträcka sig längre än till pensionsåldern för ålderspensionen.

Pensionsplanen kan innehålla begränsningar i ändringsrätten.

16. Återköp

Försäkringstagaren har inte rätt till förtida utbetalning av uppkommet tillgodohavande, så kallat återköp.

Om ett enskilt försäkringsmoments värde – oavsett skattekategori – underskrider de minimigränser som Handelsbanken Liv vid varje tillfälle tillämpar, har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela värdet.

17. Retroaktivitet

Om inget annat framgår av produktvillkoren gäller följande beträffande retroaktiva förändringar.

Höjning av befintliga moment på grund av indexering gäller från och med den tidpunkt som den pensionsmedförande lönen ändras, dock ej tidigare än två månader före tidpunkten då löneändringen anmäldes till Handelsbanken Liv, eller vid den huvudförfalldag som inträffar närmast efter den relevanta basbeloppsförändring eller när annat valt index förändras.

Retroaktiva premier och avgifter faktureras snarast sedan ändringen anmälts till Handelsbanken Liv.

Vid skadefall utges tillkommande ersättning för förfluten tid, i regel som ett engångsbelopp. Sänkning av befintliga moment på grund av indexering gäller från och med den tidpunkt som den pensionsmedförande lönen ändras eller vid huvudförfalldagen närmast efter den relevanta basbeloppsförändringen eller när annat valt index förändras.

För mycket erlagda premier och avgifter tillgodoräknas vid nästkommande fakturering. Om skadefall har inträffat och utbetalning påbörjats när förändringen kommer till Handelsbanken Livs kännedom sänks förmåner och premie först från och med sistnämnda tidpunkt.

I övrigt kan retroaktiva ändringar inte göras.

18. Flytt av försäkringskapital

Med flytt av försäkringskapital avses att försäkringskapitalet på ett försäkringsmoment förs över till ett försäkringsmoment, pensionsförsäkring i Handelsbanken Liv eller till pensionsförsäkring i ett annat försäkringsbolag.

Flytt inom Handelsbanken Liv

Den försäkrade kan begära att försäkringskapitalet flyttas från ett försäkringsmoment till ett nytekniskt moment. Flytt sker senast vid det månadsskifte som infaller en månad efter det att skriftlig begäran inkommit till Handelsbanken Liv.

Flytt kan bara avse hela försäkringskapitalet i ett försäkringsmoment. En flytt av försäkringskapital måste dessutom ske med iakttagande av de villkor som uppställs i inkomstskattelagen.

Vid flytt från förvaltning i fonder sker försäljning av fondandelar och kapitalöverföring inom tio bankdagar efter det månadsskifte då flytten sker och till den kurs som gäller vid försäljningstillfället.

Vid flytt från förvaltning med garanterad ränta tillgodoräknas den försäkrade det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som momentet har den sista dagen före det månadsskifte då flytten sker. Om garanterat kapital är lägre än försäkringskapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital att försäkringskapitalet blir lika stort som garanterat kapital, ett så kallat kapitaltillskott.

Vid flytt från livförvaltning tillgodoräknas den försäkrade värdet av det försäkringskapital som momentet har den sista dagen före det månadsskifte då flytten sker.

Vid flytt till förvaltning i fonder sker kapitalöverföring och placering i fondandelar inom tio bankdagar från månadsskiftet och till det andelsvärde som gäller vid placeringstillfället.

Handelsbanken Liv är inte skyldigt att placera det kapital som ska överföras på samma villkor som gäller för ett redan gällande försäkringsmoment av samma slag. Ett avtal om nytt försäkringsmoment kan behöva upprättas innan flytt kan genomföras. Det nya avtalet ingås då på de villkor Handelsbanken Liv tillämpar vid den tidpunkt flytten sker.

Vid flytt upphör försäkringsmomentet att gälla vid det månadsskifte flytten sker, om inget annat överenskommit.

Avgift för flytt inom Handelsbanken Liv tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Flytt från Handelsbanken Liv

Flytt kan bara avse hela försäkringskapitalet i ett försäkringsmoment. Vilka försäkringsmoment som omfattas av flytträtt framgår av Produktvillkoren.

Flytt kan kräva godkänd riskbedömning och kräver iakttagande av de villkor som uppställs i inkomstskattelagen.

Flytt kan inte ske efter den försäkrades död.

Kapitalöverföringen sker inom tio bankdagar efter det månadsskifte som infaller närmast efter uppsägningstidens slut. Uppsägningstiden är upp till två månader och räknas från det att Handelsbanken Liv mottagit skriftlig begäran. Vid flytt av större försäkringskapital förbehåller sig dock Handelsbanken Liv rätt att själv bestämma längre uppsägningstid.

Vid flytt av försäkringskapital som placerats i fond sker försäljning av fondandelar inom sju bankdagar efter ovan nämnda månadsskifte och till den kurs som gäller vid försäljningstillfället.

Vid flytt från förvaltning med garanterad ränta tillgodoräknas den försäkrade det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som momentet har den sista dagen före månadsskifte då flytten sker. Om garanterat kapital är lägre än försäkringskapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital att försäkringskapitalet blir lika stort som garanterat kapital, ett så kallat kapitaltillskott.

Vid flytt från livförvaltning tillgodoräknas den försäkrade värdet av det försäkringskapital som momentet har den sista dagen före det månadsskifte då flytten sker.

Om flytträtten utnyttjas upphör försäkringsmomentet att gälla när försäkringskapitalet överförs till mottagande försäkringsgivare.

Om flytten sker på försäkringstagarens begäran krävs att pensionsplanen och samtliga försäkringsmoment som är hänförliga till detta sägs upp. Om flytten sker på den försäkrades begäran krävs att samtliga försäkringsmoment inom försäkringen sägs upp, även riskförsäkringsmomenten Premiebefrielse, Sjukersättning, Familjepension, Extra familjepension och Efterlevandekapital. Hela försäkringen upphör att gälla vid det månadsskifte flytten sker.

Övriga villkor för flytt av försäkringskapital framgår av vid varje tidpunkt gällande regler om flytt. Avgift för flytt av försäkringskapital från Handelsbanken Liv tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Flytt till Handelsbanken Liv

Flytt till innebär i regel att ett nytt försäkringsavtal ingås på de villkor som Handelsbanken Liv tillämpar vid flyttillfället.

19. Begränsningar i enskilda försäkringsmoments giltighet

Vid oriktiga uppgifter, framkallande av försäkringsfall, missbruk, eget vållande eller kriminell handling, särskilda sjukdomar, flygning, särskild riskfylld verksamhet, krig och

politiska oroligheter, vistelse utom Norden eller försäkringsfall till följd av atomolycka gäller följande bestämmelser beträffande giltigheten av enskilt försäkringsmoment.

Inskränkning i giltigheten hävs om särskilt avtal träffats om det.

a) Oriktiga uppgifter

Har den försäkrade eller försäkringstagaren lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan detta medföra inskränkning i Handelsbanken Livs förpliktelser. Detta innebär att försäkringsmomentet kan bli helt ogiltigt eller att försäkringskyddet kan komma att reduceras till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till erlagd premie om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall inträffat har Handelsbanken Liv rätt att omedelbart säga upp momentet.

Om försäkringsmomentet blir ogiltigt sker ingen återbetalning av premie.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagare, ny ägare och eventuell panthavare eller annan som härleder sin rätt enligt försäkringsavtalet.

b) Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligt har framkallat ett försäkringsfall är Handelsbanken Liv fritt från ansvar.

Har den försäkrade begått självmord, är Handelsbanken Liv dock ansvarigt om det gått mer än ett år från det att försäkringsavtalet ingicks eller det måste antas att försäkringen tecknades utan tanke på självmordet. För höjning utöver indextak eller utnyttjande av ändringsrätt vid familjehändelse räknas ett årstiden från den höjning eller ändring som föranletts av utnyttjande av ändringsrätten.

c) Missbruk, eget vållande eller kriminell handling

För försäkringsavtal ingångna efter den 1 januari 2006 gäller inte enskilt försäkringsmoment för arbetsförmåga som beror på den försäkrades

- missbruk av alkohol, andra berusnings-, sömn- eller narkotiska medel eller felaktig användning av läkemedel
- eget vållande av kroppsskada eller kroppsskada som uppkommit på grund av grov oaktsamhet eller genom kriminell handling

d) Särskilda sjukdomar

Inskränkningen under d) gäller för ägare/delägare i bolag som tecknar avtal om sjukersättning och/ eller premiefrielse i Handelsbankens Tjänstepension. Inskränkningen gäller inte i de fall avtal om Handelsbankens Tjänstepension trätt i kraft senast den 31 december 2002.

Sjukdom som påvisas de första 18 månaderna

Ersättning från försäkringsmomenten sjukersättning och premiefrielse utgår inte vid arbetsförmåga som har framkallats av nedan angivna sjukdomar. Denna

inskränkning blir tillämplig i de fall sjukdomen/diagnosen påvisas av läkare inom 18 månader efter att momentet trätt i kraft.

Följande sjukdomar/diagnoser ersätts inte:

- utbrändhet/utmattningsdepression/trötthetssyndrom och därmed jämställda tillstånd
- ålders-, förslitnings- eller belastningsrelaterade smärttillstånd i rygg, nacke, leder eller muskler
- smärttillstånd från rygg, nacke, leder eller muskler där symtom helt eller delvis fanns vid teckningstillfället
- kronisk värk eller smärta som inte kan hänföras till:
 - inflammatorisk sjukdom
 - nervskada eller nervsjukdom
 - skelettsjukdom
 - smärta efter yttre oförutsedda händelser

Arbetsförmåga som inträffar vid senare tidpunkt

Har någon av ovanstående sjukdomar/diagnoser påvisats av läkare inom 18 månader efter att försäkringen trätt i kraft och den försäkrade efter utgången av de 18 månaderna blir arbetsförmögen på grund av samma sjukdom sker utbetalning enligt följande.

- momenten sjukersättning och premiefrielse utbetalas först för arbetsförmåga som inträffar minst 24 månader efter att den försäkrade varit besvärsfri från ovanstående sjukdom/diagnos. Innan utbetalning tas hänsyn till avtalad karenstid
- när den försäkrade varit besvärsfri från ovanstående sjukdomar/diagnoser i minst 24 månader sker därefter ingen begränsning i rätten till ersättning vid arbetsförmåga enligt ovan.

e) Flygning

Samtliga moment gäller vid alla slag av flygning om den försäkrade är passagerare.

Det gäller också om den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord med följande undantag. Innan tre år förflutit från det momentet trädde i kraft gäller inte momentet för dödsfall som inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller – utom Europa – bruks-, skol- eller privatflygning.

Vid höjning utöver indextaket eller vid utnyttjande av ändringsrätt vid familjehändelse räknas treårstiden från höjningen eller kompletteringen med nytt moment.

f) Särskild riskfylld verksamhet

För försäkringsavtal ingångna efter 1 januari 2006 gäller inte heller enskilt försäkringsmoment för arbetsförmåga som uppstått till följd av att den försäkrade är eller varit verksam:

- som förare eller i övrigt tjänstgörande ombord vid militär flygning, avancerad flygning eller yrkesmässig provflygning
- som stuntman, luftakrobat eller i liknande verksamhet
- i motorfordonstävlingar på bana och har inkomst på grund av detta

- i någon av följande lagidrotter och har eller haft inkomst på grund av denna – fotboll, amerikansk fotboll, rugby, basketboll, handboll eller ishockey
- i professionell boxning
- i särskilt riskfylld yrkesverksamhet, såsom livvakt eller liknande
- i någon av följande sporter och har eller haft inkomst på grund av denna – dykning, kampsport, hästsport, cykelsport eller i motorsport
- i någon av följande lagidrotter och har eller haft inkomst på grund av denna – bandy, innebandy eller utförsåkning
- i expeditions och äventyrsverksamhet eller i klättring på berg, is, klippa eller glaciär och har eller haft inkomst på grund av denna.

g) Krig eller krigstillstånd i Sverige

Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig gäller särskild lagstiftning i fråga om Handelsbanken Livs ansvarighet och rätt att ta ut krigspremie.

Medan krigstillstånd råder gäller inte momentet vid arbetsförmåga som kan anses bero på krigstillstånd. Detsamma gäller vid sådan arbetsförmåga som inträffar inom ett år efter det att krigstillståndet upphört och som beror på kriget eller krigstillståndet.

h) Deltagande i krig eller i politiska oroligheter utom Sverige

Enskilt moment gäller inte för dödsfall eller arbetsförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig, som inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller i politiska oroligheter utom Sverige. Momentet gäller inte heller vid dödsfall eller arbetsförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militärt bevakningsuppdrag i FN:s regi eller enligt beslut av konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (ESK) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

I dessa fall gäller villkoren under punkt i).

i) Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Momentet gäller inte för den försäkrades dödsfall eller arbetsförmåga som kan anses ha orsakats av krig, som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige eller krigsliknande politiska oroligheter som inträffar då den försäkrade utan att själv delta i kriget eller oroligheterna, vistas utanför Sverige i ett område där sådana förhållanden råder.

Om kriget eller oroligheterna bryter ut medan den försäkrade vistas i området gäller momentet endast under de tre första månaderna därefter. Om momentet tecknats inom tre månader före utresan till området eller under vistelsen där och kriget eller oroligheterna redan pågick eller uppenbar krigsfara förelåg, gäller momentet dock inte för dödsfall eller arbetsförmåga som kan anses bero på kriget

eller oroligheterna och som inträffar under vistelsen i området eller inom ett år efter vistelsens slut.

j) Vistelse utom Norden

Moment som ger skydd vid arbetsförmåga ger inte rätt till ersättning vid arbetsförmågan som drabbar den försäkrade under vistelse utom Norden, om vistelsen har varat mer än 12 månader. Denna inskränkning gäller dock inte om den försäkrade eller den försäkrades make/registrerad partner/sambo är:

- i utlandstjänst hos svenska staten, ett svenskt företag eller svensk ideell förening
- i tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige eller
- i tjänst hos en sammanslutning av stater där Sverige är medlem.

Vistelse utom Norden anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

Lämnar den försäkrade Norden under pågående sjukperiod föreligger rätt till ersättning endast i den mån och för den tid som en före avresan företagen läkarundersökning ger underlag för bedömning av den fortsatta arbetsförmågan.

k) Försäkringsfall till följd av atomolycka

Enskilt försäkringsmoment gäller inte för dödsfall eller arbetsförmåga som inträffar till följd av atomolycka, om ersättning utgår i enlighet med atomansvarighetslagen (1968:45) eller motsvarande i lagstiftning i annat land.

20. Avgifter

Avgifter kan tas ut som en fast avgift och/eller en procentuell avgift. Avgiften tas ut på premien och/ eller på försäkringskapitalet på ålderspensionsmoment. Avgift på kapitalet tas ut fortlöpande och avgift på premien tas ut vid varje premiebetalningstillfälle. För försäkringsmoment med förvaltning i fonder sker det genom minskning av antalet fondandelar, för moment med garanterad ränta genom minskning av räntan och för moment med livförvaltning sker det genom minskning av avkastningen i portföljen.

För den administration som sammanhänger med transaktioner gentemot fondförvaltare har Handelsbanken Liv rätt att ta ut särskilda avgifter. Vid omplacering kan transaktionsavgifter tas ut både vid in- och utträde.

Avgifter kan ändras om det behövs till följd av försäkringsavtalets art eller av ändrad lagstiftning, ändrad lagtillämpning, myndigheters föreskrifter eller på grund av annan förändring av de allmänna förutsättningarna för avgiftsuttaget, såsom förändrade driftskostnader. De avgifter som Handelsbanken Liv tar ut framgår av den prislista som tillämpas vid varje tidpunkt. Nya avgifter kan komma att gälla även för tidigare ingångna försäkringsavtal och börjar gälla från den tidpunkt som Handelsbanken Liv bestämt, dock tidigast från påföljande premieperiod. En avgiftsförändring påverkar dock inte storleken av det garanterade kapital som redan uppkommit.

Premie- och kapitalavgift på moment med garanterad ränta kan dock inte höjas för avtal som ingåtts före 1 januari 2002.

För fonder som är knutna till försäkringen tas en fondförvaltningsavgift ut.

Eventuell rabatt på fondförvaltningsavgiften beräknas och tillförs försäkringen fortlöpande genom köp av nya fondandelar enligt samma fördelning som gäller för befintligt fondinnehav.

21. Åtgärder för utbetalning och premiefrielse

Anmälan om försäkringsfall (dödsfall eller arbetsoförmåga) ska göras till Handelsbanken Livs huvudkontor snarast möjligt.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Handelsbanken Livs ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Handelsbanken Liv.

Medgivande för Handelsbanken Liv att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Handelsbanken Liv begär det.

För bedömning av rätt till sjukersättning eller rätt till premiefrielse, kan Handelsbanken Liv begära att den försäkrade inställer sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare. Sådan undersökning bekostas av Handelsbanken Liv.

I fråga om försäkringsmoment som tillhör skattekategorierna P och T, har Handelsbanken Liv rätt att begära in underlag för bedömning av skyldigheten att göra skatteavdrag innan utbetalning görs.

Om det års eller engångsbelopp som är förfallet till betalning är lägre än 0,5 procent av gällande prisbasbelopp behöver utbetalning inte göras.

22. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Utbetalning under den försäkrades livstid görs inom tio bankdagar från den försäkringstekniska förfallodagen för varje utbetalning.

Vid utbetalning av engångsbelopp på grund av den försäkrades död är dödsdagen den försäkringstekniska förfallodagen. Vid periodiska utbetalningar på grund av den försäkrades död är den försäkringstekniska förfallodagen för den första utbetalningen den första i månaden efter dödsfallsmånaden. Detta gäller dock inte för moment med förvaltning i fonder. För sådana moment är istället den försäkringstekniska förfallodagen för första periodiska belopp den dag då dödsfallet registrerades i Handelsbanken Livs försäkringssystem. Handelsbanken Liv är skyldigt att registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att

Handelsbanken Livs huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

För påföljande periodiska belopp är den försäkringstekniska förfallodagen den första dagen i vald utbetalningstermin även för moment med förvaltning i fonder.

Försäljning av fondandelar sker inom tio bankdagar från momentets försäkringstekniska förfallodag. Försäljning sker till det försäljningspris som noterats, eller som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga fonder som är knutna till försäkringen. Försäljning av fondandelar kan komma att senareläggas till följd av fondbestämmelsernas regler om stora transaktioner.

Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt föregående punkt.

Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt,

Om det behövs, för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar, har Handelsbanken Liv vid periodiska utbetalningar rätt att förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara tillräckligt har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela försäkringskapitalet som återköp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningssmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalningssätt

Handelsbanken Liv har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Handelsbanken Liv har rätt att öppna ett nytt konto i Handelsbanken för ändamålet.

23. Räntebestämmelser vid utbetalning

Förräntningsrörelseränta

Om utbetalning sker senare än en månad efter den försäkringstekniska förfallodagen betalar Handelsbanken Liv förräntningsrörelseränta på förfallet belopp med undantag av återköpsbelopp. Dock inte på kapital som ska flyttas till annat försäkringsbolag eller belopp hänförligt till momenten "Sjukförsäkring" och "Premiefrielse".

Förräntning sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Handelsbanken Liv gällande räntesatsen.

Dröjsmålsränta

Om utbetalning sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Handelsbanken Liv, betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta. Så snart dröjsmål föreligger hos Handelsbanken Liv ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

24. Förmånstagare

Livsfallsutbetalning

Utbetalning av ålderspension och sjukersättning sker till den anställde.

Dödsfallsutbetalning

Utbetalning av återbetalningsskydd, familjepension, extra familjepension och efterlevandekapital sker till insatt förmånstagare. Den anställde har rätt att själv bestämma vem som ska vara förmånstagare om inte pensionsplanen föreskriver annat.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den anställde skriftligen meddelar Handelsbanken Liv ändringen.

Tillåtna förmånstagare

För privat pension och tjänstepension begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/ sambo, tidigare make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Med make avses här även registrerad partner. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

För försäkringsmomenten som tillhör skattekategori K kan vem som helst vara förmånstagare, även juridisk person.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses endast person som den anställde är gift med samt registrerad partner. Förordnande till make upphör dock att gälla om mål om äktenskapsskillnad respektive mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person som annan ogift person sambor med på sådant sätt som avses i sambolagen.

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. För moment som har skattekategori P och T inträder övriga barn i avlidit barns ställe. För moment som har skattekategori K, inträder barnets bröstarvingar.

Vid förordnandet make och barn eller sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/ sambon hela beloppet. Med barn avses här detsamma som angivits ovan.

Vid förordnandet syskon utbetalas försäkringsbeloppet med lika fördelning mellan såväl hel som halvsyskon. I avlidit syskons ställe inträder övriga syskon.

Vid förordnandet barnbarn och syskonbarn fördelas beloppet med lika stor del till varje förmånstagare oavsett att antalet barn inom varje barnkrets kan vara olika.

Med arvingar avses den anställdes arvsberättigade anhöriga enligt reglerna i ärvdabalken. Det innebär till exempel att efterlevande make är förmånstagare före gemensamma barn, men efter barn som inte är gemensamma. Det medför i sin tur att fördelningen sker så att maken får så stor andel som de gemensamma barnen skulle ha fått om förvärvet hade fördelats lika mellan den dödes samtliga barn.

I det fall en namngiven förmånstagare är avliden vid tidpunkten för utbetalning upphör förordnandet till denne och utbetalning av dennes del sker till övriga namngivna förmånstagare.

I den mån annan än namngiven förmånstagare är avliden eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till den förmånstagare som enligt förordnandet står närmast i tur.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den anställde skriftligen meddelar Handelsbanken Liv om ändringen.

Om en förmånstagare har avlidit eller om förordnandet avseende denne har förfallit eller på annat sätt inte kan verkställas och det varken av förordnandet eller av övriga omständigheter kan utläsas vem som ska träda in i förmånstagarens ställe, ska dennes andel tillfalla övriga förmånstagare. I den mån förmånstagarna har rätt till olika andel eller belopp ska förmånstagarnas andel eller belopp ökas utan att den relativa fördelningen dem emellan förändras.

Tvist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om tvist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Handelsbanken Liv inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol föräntar Handelsbanken Liv förfallet belopp med den räntesats som Handelsbanken Liv vid varje tillfälle tillämpar. Handelsbanken Liv kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos länsstyrelsen.

25. Avkastningsskatt och kontrolluppgift

Handelsbanken Liv är skyldigt att betala avkastningsskatt på försäkringskapitalet. Avkastningsskatt beräknas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. För att täcka Handelsbanken Livs skattekostnader minskas försäkringens försäkringskapital varje år med motsvarande belopp som Handelsbanken har att betala i avkastningsskatt.

26. Preskription

Rätten till utbetalning preskriberas i enlighet med försäkringsavtalslagen.

27. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspråk på Handelsbanken Liv kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från Handelsbanken Liv om dokumentet eller meddelandet till följd av misstag fått felaktig lydelse, såvida inte Handelsbanken Liv underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Handelsbanken Liv enligt dessa villkor eller pensionsplanen är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten, om inte annat gäller enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser, fullgjord då underrättelsen sänts. Oavsett om den når mottagaren. Underrättelse till enskild anställd skickas till arbetsgivaren för vidarebefordran, såvida inget annat överenskommit. Meddelande som kan medföra ansvarsfrihet vid försäkringsfall eller uppsägningsrätt från Handelsbanken Livs sida ska dock alltid skickas till försäkringstagaren och den försäkrade.

Meddelande från försäkringstagare eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Handelsbanken Liv den dag meddelandet ankomststämpels eller på annat sätt daterats hos Handelsbanken Livs huvudkontors officiella post-/e-postadress eller motsvarande.

Handelsbanken Liv är inte skyldigt att utföra ett återköp, omplacering eller annan betalningstransaktion som framställts via telefax eller e-post.

Försäkringstagaren, den försäkrade eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit honom till handa. Handelsbanken Liv är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

28. Ansvarsbegränsning

Handelsbanken Liv utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om fondtransaktion, utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terrorattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Handelsbanken Liv självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Handelsbanken Liv ska dock göra vad som skäligen kan begärs av Handelsbanken Liv för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Handelsbanken Liv varit normalt aktsamt.

29. Mäklare

I den utsträckning som arbetsgivaren anlitar försäkringsmäklare eller motsvarande har denne inom fullmaktens ram rätt att vidta samma åtgärder med pensionsplan eller enskild försäkring som arbetsgivaren har utom att ingå avtal om ny pensionsplan eller nytt försäkringsmoment eller att göra eller ändra

förmånstagarförordnande för dödsfall. Fullmaktshavarens behörighet omfattar även premiehanteringen för privata tilläggsmoment såvida inte annat framgår av mäklarfullmakten. Fullmakten från arbetsgivaren ger inte fullmaktshavaren rätt att i övrigt vidta åtgärder för den försäkrades räkning.

30. Försäkringsbesked och årsbesked

Sedan samtliga försäkringsmoment tillhörande en försäkring beviljats, erhåller den försäkrade ett försäkringsbesked. Försäkringsbesked lämnas också som bekräftelse på vissa ändringar. Försäkringsbeskedet är ingen värdehandling och behöver inte visas upp vid utbetalning eller ändring.

Årsbesked utfärdas en gång per år med uppgift om aktuell värde samt under närmast föregående år inbetalade premier och uttagna avgifter.

Genomförd omplacering bekräftas med särskild avräkningsnota.

31. Handelsbankens Internettjänst

Som försäkrad kan du se och följa utvecklingen i din försäkring direkt via Handelsbankens Internettjänst. Har du fonder kan du även göra dina fondbyten där. Vi skickar information som rör dina försäkringar elektroniskt till din e-brevlåda. Om du ändå skulle vilja ha informationen skickad till dig beställer du det enkelt via Internettjänsten. Är du inte ansluten till Internettjänsten får du informationen per post.

Företaget kan se viss information och ändra löneuppgifter i Handelsbankens Internet, Företag. Brev sänds per post.

32. Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Handelsbanken liv personuppgifter för att kunna erbjuda och leverera de försäkringar och tjänster som vi har kommit överens om och för andra ändamål som att till exempel följa lagar och andra regler.

Utförlig information om Handelsbanken livs behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsombud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandlingen av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se

33. Skaderegistrering

Handelsbanken Liv använder sig av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning. Det innebär att

Handelsbanken Liv får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag eller myndighet som handlägger likartade ersättningsanspråk. Ändamålet med GSR är att till försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och myndighet som handlägger likartade ersättningsanspråk tillhandahålla ett underlag för att identifiera oklara försäkringsfall och ersättningsanspråk. Därigenom kan företag och myndigheter motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter liksom felaktig utbetalning från flera försäkringar för samma skada. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad eller pseudonymiserad form för statistiska ändamål och analyser på aggregerad nivå.

Handelsbanken Liv äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningssystem (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningssystem (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm.

Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Produktvillkor

Ålderspension – förvaltning i fonder

Inträdesålder

Den försäkrade ska ha fyllt 16 men inte 94 år och 9 månader.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det sparande försäkringskapitalet.

Pensionens storlek varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till momentet när utbetalningen sker. Vid pensionsåldern påbörjas utbetalning av pensionen på det sätt som bestäms inför första utbetalningen inom ramen för de utbetalningsregler som Handelsbanken Liv då tillämpar.

Om den försäkrade inför första utbetalningen inte själv anger hur lång utbetalningstiden ska vara sker utbetalning under så lång tid som angivits i senaste årsbesked, vilket normalt är 15 år.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade avlider innan utbetalningstidens slut upphör momentet att gälla och eventuellt pågående utbetalningar upphör.

Pensionsåldern kan väljas mellan 55 och 95 år. Om skatteverket medger det, kan lägre pensionsålder väljas.

Återbäring

Momentet berättigar inte till återbäring.

Beloppsgränser

Vid nyteckning är lägsta premie för närvarande 300 kronor per månad. Om momentet tecknas i kombination med Premiefrielse är lägsta premie för närvarande 500 kronor per månad.

Indexering

Under premiebetalningstiden kan indexering ske genom att premien förändras i takt med den pensionsmedförande lönen eller annat index, till exempel prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken.

Premiebetalning

Premiebetalning kan ske fram till pensionsåldern. Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

Förmånstagare

Utbetalning sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återköp och flytt av försäkringskapital

Återköp kan inte ske. Flytt av försäkringskapital enligt punkt 18 i de allmänna villkoren kan kräva godkänd hälsoprövning.

Ändring

Utän samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- ändring av pensionsåldern
- ändring av garantitid
- ändring av premien
- ändring på grund av inträffad familjehändelse enligt punkt 15 i de allmänna villkoren.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Momentet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mer, framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta (momentet kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Den försäkrade ska ha fyllt 16 men inte 65 år.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det sparade försäkringskapitalet. Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 12 i de allmänna villkoren. Därtill kommer ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 13 i de allmänna villkoren. Den garanterade räntans storlek anges i försäkringsbeskedet för det enskilda försäkringsmomentet.

Vid pensionsåldern påbörjas utbetalning av pensionen på det sätt som bestäms inför första utbetalningen inom ramen för de utbetalningsregler som Handelsbanken Liv då tillämpar.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever, såvida det inte avtalats om garanti för viss tids utbetalning. Garantitiden kan väljas till helt antal år mellan 5 och 40 år men får inte vara längre än pensionens utbetalningstid.

Om den försäkrade inför första utbetalningen inte själv anger hur utbetalningarna ska göras, sker de på det sätt som angivits i senaste årsbeskedet, vilket normalt är garanterade utbetalningar under 15 år.

Om den försäkrade avlider efter utbetalningarna påbörjats, fortsätter utbetalningarna till eventuell garantitids slut, förutsatt att någon insatt förmånstagare lever. Om garanterade utbetalningar inte ska ske upphör utbetalningarna vid den försäkrades död.

Om den försäkrade avlider före pensionsåldern upphör momentet att gälla utan att någon utbetalning sker. Om moment avseende återbetalningsskydd tecknats, betalas i stället efterlevandepension ut på det sätt som beskrivs där.

Pensionsålder kan väljas mellan 55 och 95 år. Om skatteverket medger, kan lägre pensionsålder väljas.

Återbäring

Momentet berättigar till villkorad återbäring i form av tillägg till försäkringsbeloppet.

Beloppsgränser

Vid nyteckning är lägsta premie för närvarande 300 kronor per månad. Om momentet tecknas i kombination med Premiebefrielse är lägsta premie för närvarande 500 kronor per månad.

Indexering

Under premiebetalningstiden kan indexering ske genom att premien förändras i takt med den pensionsmedförande lönen eller annat index, till exempel prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken. Denna premieförändring leder i sin tur till att det avtalade försäkringskapitalet förändras.

Premiebetalning

Premiebetalning kan ske längst intill pensionsåldern. Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

För avtal tecknade före 13 juni 2009 fordras att avtalad premiebetalning fullföljs fram till pensionsåldern för att avtalat försäkringskapital ska uppnås. Om premiebetalningen avslutas i förtid sänks det avtalade försäkringskapitalet.

Förmånstagare

Under den försäkrades livstid sker alltid utbetalning till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Eventuellt garanterade utbetalningar efter den försäkrades död görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnande som intagits i pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet i enlighet med bestämmelserna i punkt 25 i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återköp och flytt av försäkringskapital

Momentet berättigar inte återköp. Flytt av försäkringskapital enligt punkt 18 i de allmänna villkoren kan ske.

Ändring

Utän samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- ändring (före pensionsåldern) av garantitid
- sänkning av premien
- ändring av förmånstagarförordnande
- ändring på grund av inträffad familjehändelse enligt punkt 15 i de allmänna villkoren.
- senareläggning av utbetalningstidpunkten med maximalt två år i taget i samband med tidpunkten för första utbetalningen

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Momentet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler som gäller bland annat beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien, framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension – livförvaltning (momentet kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 16 men inte 94 år och 9 månader.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen på det sparade försäkringskapitalet.

Pensionen varierar med värdet av den portfölj i vilken kapitalet är placerat.

Vid pensionsåldern påbörjas utbetalningen av pensionen på det sätt som bestäms inför första utbetalningen inom ramen för de utbetalningsregler som Handelsbanken Liv då tillämpar. Utbetalning sker i enlighet med stycket Fast utbetalning, se nedan.

Om den försäkrade inför första utbetalningen inte själv anger hur lång utbetalningstiden ska vara sker utbetalning under så lång tid som angivits i senaste årsbesked, vilket normalt är 15 år.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade avlider innan utbetalningstidens slut upphör momentet att gälla och eventuellt pågående utbetalningar upphör.

Pensionsåldern kan väljas mellan 55 och 95 år. Om skatteverket medger det, kan lägre pensionsålder väljas.

Aterbäring

Försäkringskapitalet i momentet utgör villkorad återbäring.

Fast utbetalning

För moment med livförvaltning gäller fast utbetalning vilket innebär att avtalet ändras till ett avtal om värdesäkrat fast försäkringsbelopp.

Inför första utbetalningen fastställs ett initialt försäkringsbelopp utifrån det försäkringskapital som finns vid tidpunkten för omräkningen. Det fasta utbetalningsbeloppet innebär att det initiala försäkringsbeloppet därefter följer det av Statistiska Centralbyrån fastställda konsumentprisindex (KPI). Uppräkning med KPI sker vid varje årsskifte. Den baseras på den procentuella förändringen av KPI mellan de två närmast föregående septembermånaderna. Om KPI är negativt skrivs försäkringsbeloppet ned i motsvarande mån under förutsättning att inte gällande regler i inkomstskattelagen föreskriver annat. Vid första årsskiftet sker indexering i proportion till de antal månader som utbetalning pågått.

I samband med första utbetalningen, överförs medel motsvarande försäkringskapitalet från en portfölj med livförvaltning till en portfölj med förvaltning för att värdesäkra Handelsbanken Livs åtagande. Handelsbanken Liv garanterar värdesäkring med KPI-förändringen oavsett portföljens värdeutveckling.

Om svenska staten upphör med att emittera realränteobligationer eller om dessa utformas på ett sätt som innebär att Handelsbanken Liv inte kan matcha sitt åtagande om fast utbetalning har Handelsbanken Liv rätt att ändra utbetalningsmodell.

Handelsbanken Livs resterande åtagande värderas och omvandlas till ett försäkringskapital. De återstående utbetalningarna kommer då att ske enligt den metod som Handelsbanken Liv då tillämpar för periodiska utbetalningar.

Eftersom det fasta försäkringsbeloppet är oberoende av avkastningsskatt och avgifter under utbetalningstiden sker inget löpande avgifts och skatteuttag. Istället beräknas det initiala försäkringsbeloppet med antagande om avgifts- och skatteuttag, vilket påverkar försäkringsbeloppets storlek. Handelsbanken Liv är skyldigt att betala avkastningsskatt på det kapital som är hänförligt försäkringsmomentet.

Avkastningens storlek beräknas schablonmässigt till genomsnittet av statslåneräntan föregående år multiplicerat med värdet av Handelsbanken Livs resterande åtagande vid ingången av kalenderåret.

Under utbetalningstiden har momentet inte något försäkringskapital som ger rätt till avkastning. Försäkringstagaren kommer därför inte att få ett årligt värdebesked. Försäkringstagaren får istället ett årsbesked

där det sammanlagda utbetalade beloppet för föregående år samt kommande utbetalningsbelopp framgår.

För försäkringsmoment med en längre utbetalningstid än fem år gäller att försäkringstagaren efter fem års utbetalning har möjlighet att ändra från fast utbetalning till utbetalning från livförvaltning. Avgift för ändring tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Beloppsgränser

Vid nyteckning är lägsta premie för närvarande 300 kronor per månad. Om momentet tecknas i kombination med Premiebefrielse är lägsta premie för närvarande 500 kronor per månad.

Indexering

Under premiebetalningstiden kan indexering ske genom att premien förändras i takt med den pensionsmedförande lönen eller annat index, till exempel prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken.

Premiebetalning

Premiebetalning kan ske fram till pensionsåldern. Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

Förmånstagare

Utbetalning sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återköp och flytt av försäkringskapital

Återköp kan inte ske. Flytt av försäkringskapital enligt punkt 18 i de allmänna villkoren kan kräva godkänd hälsoprövning.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- ändring av pensionsåldern
- ändring av garantitid (före pensionsåldern)
- ändring av premien
- ändring på grund av inträffad familjehändelse enligt punkt 15 i de allmänna villkoren.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Momentet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mera, framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder

Inträdesålder

Den försäkrade ska ha fyllt 16 men inte 94 år och 9 månader.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det sparade försäkringskapitalet. Pensionens storlek är beroende av värdet på de fondandelarna som är knutna till momentet när utbetalningen genomförs.

Inför den första pensionsutbetalningen kan den försäkrade ange hur utbetalningarna ska göras, inom ramen för de utbetalningsregler som Handelsbanken Liv då tillämpar.

Garantitid kan väljas till helt antal år mellan 5 och 40 år, men får inte vara längre än pensionens utbetalningstid. Om den försäkrade inte väljer hur utbetalningarna ska göras, sker utbetalningarna på det sätt som angivits i senaste årsbeskedet, vilket normalt är garanterade utbetalningar under 15 år.

Återbetalningsskyddet aktualiseras om den försäkrade avlider. Under garantitiden sker utbetalning till förmånstagaren. Vid dödsfall efter pensionsåldern utgörs återbetalningsskyddet av den del av försäkringskapitalet som motsvarar värdet av utbetalningarna under återstående garantitid. Om dödsfallet inträffar innan pensionen börjat betalas ut, utgörs återbetalningsskyddet av hela försäkringskapitalet.

Även för återbetalningsskyddet varierar pensionen med värdet av fondandelarna.

Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning av ålderspensionen kommer garantitiden att överensstämma med denna utbetalningstid.

Varje utbetalning efter den försäkrades död förutsätter att någon insatt förmånstagare lever. Pensionsåldern kan väljas mellan 55 och 95 år. Om skatteverket medger det, kan lägre pensionsålder väljas.

Återbäring

Momentet berättigar inte till villkorad återbäring.

Beloppsgränser

Vid nyteckning är lägsta premie för närvarande 300 kronor per månad. Om momentet tecknas i kombination med Premiebefrielse är lägsta premie för närvarande 500 kronor per månad.

Indexering

Under premiebetalningstiden kan indexering ske genom att premien förändras i takt med den pensionsmedförande lönen eller annat index, till exempel prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken.

Premiebetaling

Premiebetaling kan ske fram till pensionsåldern. Varje premiebetaling sker till de villkor som då tillämpas.

Förmånstagare

Under den försäkrades livstid sker alltid utbetalning till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Utbetalningar efter den försäkrades död görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnandet i pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet. Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges i punkt 24 i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återköp och flytt av försäkringskapital

Momentet berättigar inte återköp. Flytt av försäkringskapital kan ske enligt vad som sägs i punkt 18 i de allmänna villkoren.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- ändring av pensionsåldern
- ändring av garantitid (före pensionsåldern)
- ändring av premien
- ändring av förmånstagarförordnande

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Momentet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mer, framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta (momentet kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Den försäkrade ska ha fyllt 16 men inte 65 år.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det sparade försäkringskapitalet. Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 12 i de allmänna villkoren. Därtill kommer ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 13 i de allmänna villkoren. Den

garanterade räntans storlek anges i försäkringsbeskedet för det enskilda försäkringsmomentet.

Vid pensionsåldern påbörjas utbetalning av pensionen enligt de utbetalningsregler som Handelsbanken Liv då tillämpar.

Inför den första pensionsutbetalningen kan den försäkrade ange hur de framtida utbetalningarna ska göras. Garantitid kan väljas till helt antal år mellan 5 och 40 år, men får inte vara längre än pensionens utbetalningstid. Om den försäkrade inte väljer hur utbetalningarna ska göras, sker utbetalningarna på det sätt som angivits i senaste årsbeskedet vilket normalt är i form av garanterade utbetalningar under 15 år.

Återbetalningsskyddet aktualiseras om den försäkrade avlider. Under garantitiden sker utbetalning till förmånstagaren. Vid dödsfall efter pensionsåldern utgörs återbetalningsskyddet av den del av försäkringskapitalet som motsvarar värdet av utbetalningarna under återstående garantitid. Om dödsfallet inträffar innan pensionen börjat betalas ut, utgörs återbetalningsskyddet av hela försäkringskapitalet.

Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning av ålderspensionen kommer garantitiden att överensstämma med denna utbetalningstid.

Varje utbetalning efter den försäkrades död förutsätter att insatt förmånstagare lever. Pensionsålder kan väljas mellan 55 och 95 år. Om skatteverket medger, kan lägre pensionsålder väljas.

Återbäring

Momentet är berättigat till villkorad återbäring i form av tillägg till försäkringsbeloppet.

Beloppsgränser

Vid nyteckning är lägsta premie för närvarande 300 kronor per månad. Om momentet tecknas i kombination med Premiebefrielse är lägsta premie för närvarande 500 kronor per månad.

Indexering

Under premiebetalningstiden kan indexering ske genom att premien förändras i takt med den pensionsmedförande lönen eller annat index, till exempel prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken.

Premiebetalning

Premiebetalning kan ske till pensionsåldern. Varje premiebetalning sker enligt de villkor som då tillämpas.

För avtal tecknade före den 13 juni 2009 gäller, för att avtalat försäkringskapital ska uppnås, fordras att avtalad premiebetalning fullföljs fram till pensionsåldern. Om premiebetalningen avslutas i förtid sänks det avtalade försäkringskapitalet.

Förmånstagare

Under den försäkrades livstid sker alltid utbetalning till den försäkrade i egenskap av förmånstagare. Eventuellt garanterade utbetalningar efter den försäkrades död görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnandet i

pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet. Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges i punkt 25 i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återköp och flytt av försäkringskapital

Momentet berättigar inte återköp. Flytt av försäkringskapital kan ske enligt punkt 18 i de allmänna villkoren.

Ändring

Utän samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- avkortning av garantitid
- sänkning av premien
- ändring av förmånstagarförordnande
- senareläggning av utbetalningstidpunkten med maximalt två år i taget i samband med tidpunkten för första utbetalningen

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Momentet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien, framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – livförvaltning (momentet kan inte nytecknas)

Inträdesålder

Försäkringstagaren/den försäkrade ska ha fyllt 16 men inte 94 år och 9 månader.

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det sparade försäkringskapitalet.

Pensionen varierar med värdet av den portfölj i vilken kapitalet är placerat.

Vid pensionsåldern påbörjas utbetalningen av pensionen på det sätt som bestäms inför första utbetalningen inom ramen för de utbetalningsregler som Handelsbanken Liv då tillämpar. Utbetalning sker i enlighet med stycket Fast utbetalning, se nedan.

Garantitid kan väljas till helt antal år mellan 5 och 40 år, men får inte vara längre än pensionens utbetalningstid. Om den försäkrade inte väljer hur utbetalningarna ska göras,

sker utbetalningarna på det sätt som angivits i senaste årsbeskedet, vilket normalt är garanterade utbetalningar under 15 år.

Återbetalningsskyddet aktualiseras om den försäkrade avlider. Under garantitiden sker utbetalning till förmånstagaren. Vid dödsfall efter pensionsåldern utgörs återbetalningsskyddet av värdet av de fasta utbetalningarna som återstår under återstående garantitid. Om dödsfallet inträffar innan pensionen börjat betalas ut, utgörs återbetalningsskyddet av hela försäkringskapitalet.

Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning av ålderspensionen kommer garantitiden att överensstämma med denna utbetalningstid.

Varje utbetalning efter den försäkrades död förutsätter att någon insatt förmånstagare lever. Pensionsåldern kan väljas mellan 55 och 95 år. Om skatteverket medger det, kan lägre pensionsålder väljas.

Återbäring

Försäkringskapitalet i momentet utgör villkorad återbäring.

Fast utbetalning

För moment med livförvaltning gäller fast utbetalning vilket innebär att avtalet ändras till ett avtal om värdesäkrat fast försäkringsbelopp.

Inför första utbetalningen fastställs ett initialt försäkringsbelopp utifrån det försäkringskapital som finns vid tidpunkten för omräkningen. Det fasta utbetalningsbeloppet innebär att det initiala försäkringsbeloppet därefter följer det av Statistiska Centralbyrån fastställda konsumentprisindex (KPI). Uppräkning med KPI sker vid varje årsskifte. Den baseras på den procentuella förändringen av KPI mellan de två närmast föregående septembarmånaderna. Om KPI är negativt skrivs försäkringsbeloppet ned i motsvarande mån under förutsättning att inte gällande regler i inkomstskattelagen föreskriver annat. Vid första årsskifte sker indexering i proportion till de antal månader som utbetalning pågått.

I samband med första utbetalningen, överförs medel motsvarande försäkringskapitalet från en portfölj med livförvaltning till en portfölj med förvaltning för att värdesäkra Handelsbanken Livs åtagande. Handelsbanken Liv garanterar värdesäkring med KPI-förändringen oavsett portföljens värdeutveckling.

Om svenska staten upphör med att emittera realränteobligationer eller om dessa utformas på ett sätt som innebär att Handelsbanken Liv inte kan matcha sitt åtagande om fast utbetalning har Handelsbanken Liv rätt att ändra utbetalningsmodell.

Handelsbanken Livs resterande åtagande värderas och omvandlas till ett försäkringskapital. De återstående utbetalningarna kommer då att ske enligt den metod som Handelsbanken Liv då tillämpar för periodiska utbetalningar.

Eftersom det fasta försäkringsbeloppet är oberoende av avkastningsskatt och avgifter under utbetalningstiden sker inget löpande avgifts- och skatteuttag. Istället beräknas det initiala försäkringsbeloppet med antagande om avgifts- och skatteuttag, vilket påverkar försäkringsbeloppets storlek. Handelsbanken Liv är skyldigt att betala avkastningsskatt på det kapital som är hänförligt försäkringsmomentet. Avkastningens storlek beräknas schablonmässigt till genomsnittet av statslåneräntan föregående år multiplicerat med värdet av Handelsbanken Livs resterande åtagande vid ingången av kalenderåret.

Under utbetalningstiden har momentet inte något försäkringskapital som ger rätt till avkastning. Försäkringstagaren kommer därför inte att få ett årligt värdebesked. Försäkringstagaren får istället ett årsbesked där det sammanlagda utbetalade beloppet för föregående år samt kommande utbetalningsbelopp framgår.

För försäkringsmoment med en längre utbetalningstid än fem år gäller att försäkringstagaren efter fem års utbetalning har möjlighet att ändra från fast utbetalning till utbetalning från livförvaltning. Avgift för ändring tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Beloppsgränser

Vid nyteckning är lägsta premie för närvarande 300 kronor per månad. Om momentet tecknas i kombination med Premiebefrielse är lägsta premie för närvarande 500 kronor per månad.

Indexering

Under premiebetalningstiden kan indexering ske genom att premien förändras i takt med den pensionsmedförande lönen eller annat index, till exempel prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken.

Premiebetalning

Premiebetalning kan ske fram till pensionsåldern. Varje premiebetalning sker till de villkor som då tillämpas.

Förmånstagare

Under den försäkrades livstid sker alltid utbetalning till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Utbetalningar efter den försäkrades död görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnandet i pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet. Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges i punkt 24 i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återköp och flytt av försäkringskapital

Återköp kan inte ske. Flytt av försäkringskapital kan ske enligt punkt 18 i de allmänna villkoren.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- ändring av pensionsåldern
- ändring av garantitid (före pensionsåldern)
- ändring av premien
- ändring av förmånstagarförordnande

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst.

Momentet omfattas av avkastningsskatt. Skattesatsen och övriga skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mer, framgår av särskilt informationsblad.

Återbetalningsskydd

Inträdesålder och slutålder

Momentet kan inte nytecknas. Försäkringstiden kan sträcka sig längst tills det att den försäkrade fyller 65 år. Efter påbörjad utbetalning kan utbetalningarna fortsätta om det avtalats om garanti för viss tids utbetalning i enlighet med beskrivningen om garantitid i produktvillkoren för ålderspension med garanterad ränta.

Försäkringsmomentet kan bara knytas till ålderspensionsmoment med förvaltning med garanterad ränta.

Försäkringsförmåner

Vid den försäkrades dödsfall under försäkringstiden medför återbetalningsskyddet att utbetalningarna startar från det ålderspensionsmoment skyddet avser. Utbetalningarna pågår under garantitiden som är 15 år, under förutsättning att insatt förmånstagar lever. Pensionsbeloppet fastställs med hänsyn till det garanterade kapitalet på ålderspensionsmomentet vid dödsfallet. Beroende på den villkorade återbäringen kan ett tillägsbelopp komma till.

Försäkringstiden sträcker sig till den avtalade pensionsåldern på det ålderspensionsmoment som återbetalningsskyddet avser, dock längst till 70 års ålder. Garantitiden kan sträcka sig längre än försäkringstiden.

Momentet avseende återbetalningsskydd upphör att gälla i och med dödsfallet.

Indexering

Under premiebetalningstiden sker indexering genom att förmånen förändras i takt med försäkringskapitalet på det ålderspensionsmoment återbetalningsskyddet avser.

Premiebetalning

Premiebetalning sker till pensionsåldern på det ålderspensionsmoment som återbetalningsskyddet avser. Om premiebetalning inte skulle ske har Handelsbanken Liv rätt att säga upp momentet.

Förmånstagarare

Utbetalningarna görs i enlighet med det förmånstagarförordnande som gäller för det ålderspensionsmoment som återbetalningsskyddet avser.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd föreligger inte.

Ändring

Någon annan ändring än uppsägning till upphörande kan inte göras.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske vid konkurs, ackord eller dylikt eller vid byte av arbetsgivare. Överlåtelsen förutsätter att den även omfattar det ålderspensionsmoment som återbetalningsskyddet avser. Pantsättning kan inte ske.

Återbäring

Rätt till villkorad återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mer, framgår av särskilt informationsblad.

Familjepension

Inträdesålder och slutålder

Den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder för momentet är lägst 65 och högst 70 år. Har den försäkrade inte angivit annat är slutåldern 65 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd riskbedömning eller efter det att den försäkrade efter särskild riskbedömning accepterat erbjuden förhöjning av premien.

Vid den försäkrades dödsfall under avtalad försäkringstid betalas familjepension ut under garantitiden. Pensionen uppgår antingen till avtalat försäkringsbelopp och kan då högst uppgå till 3 000 000 kronor per år eller uppgår pensionen till avtalad andel av den vid dödsfallet gällande pensionsmedförande lönen, dock högst 40 procent. Handelsbanken Liv har enligt sin riskpolicy också ett tak för hur stor försäkringsrisk Handelsbanken Liv är villigt att ta på sig avseende en enskild försäkrad, se punkt 6, Riskbedömning i de Allmänna villkoren.

Varje utbetalning förutsätter att insatt förmånstagar lever.

Garantitiden kan väljas till helt antal år mellan 5 och 40 år. Den försäkrades dödsfall medför inte att något försäkringskapital uppstår på det enskilda momentet.

Indexering

Om pensionen uppgår till avtalat försäkringsbelopp sker inte någon indexering under premiebetalningstiden. Uppgår

pensionen till avtalad andel av den vid dödsfallet gällande pensionsmedförande lönen sker indexering genom att förmånen förändras i takt med den pensionsmedförande lönen. Under utbetalningstid sker indexering genom att förmånen förändras i takt med prisbasbeloppet.

Premie och premiebetalning

Premie beräknas för ett år i taget och beror på den försäkrades ålder. Premiebetalning sker intill försäkringstidens slut. Om premiebetalningen avslutas upphör momentet att gälla.

Förmånstagare

Utbetalningarna görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnandet i pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Fortsättningsförsäkringen är en individuell försäkring som i skattehänseende är en kapitalförsäkring, premien är inte avdragsgill och utfallande belopp är fritt från inkomstskatt. Försäkringsbeloppet kan vara högst 50 procent av familjepensionens sammanlagda försäkringsskydd.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- sänkning av avtalad förmån
- ändring av förmånstagarförordnande

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återbäring

Rätt till villkorad återbäring föreligger ej.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mer, framgår av särskilt informationsblad.

Extra familjepension (momentet kan inte nytecknas)

Tidigare benämndes momentet Barnpension.

Inträdesålder och slutålder

Den försäkrade ska ha fyllt 18 men inte 60 år. Slutålder för momentet är lägst 65 och högst 70 år. Har inte annat angivits är slutåldern 65 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd riskbedömning eller efter det att den försäkrade efter särskild riskbedömning accepterat erbjuden förhöjning av premien.

Försäkringsförmåner

Vid den försäkrades dödsfall under avtalad försäkringstid betalas extra familjepension ut under garantitiden. Pensionen uppgår till avtalat antal prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalken. Pensionen kan uppgå till högst fyra prisbasbelopp per år och högst 40 prisbasbelopp sammanlagt under garantitiden. Handelsbanken Liv har enligt sin riskpolicy också ett tak för hur stor försäkringsrisk Handelsbanken Liv är villigt att ta på sig avseende en enskild försäkrad, se punkt 6, Riskbedömning i de Allmänna villkoren.

Varje utbetalning förutsätter att insatt förmånstagare lever.

Garantitiden är 10 år. Den försäkrades dödsfall medför inte att något försäkringskapital uppstår på det enskilda momentet.

Indexering

Indexering sker genom att förmånen förändras i takt med prisbasbeloppet.

Premie och premiebetalning

Premie beräknas för ett år i taget och beror på den försäkrades ålder. Premiebetalning sker till försäkringstidens slut. Om premiebetalningen avslutas upphör momentet att gälla.

Förmånstagare

Utbetalningarna görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnandet i pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkringen är en individuell försäkring som i skattehänseende är en kapitalförsäkring, premien är inte avdragsgill och utfallande belopp är fritt från inkomstskatt. Försäkringsbeloppet kan vara högst 50 procent av den extra familjepensionens sammanlagda försäkringsskydd.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- sänkning av avtalad förmån
- ändring av förmånstagarförordnande

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren. Pantsättning kan inte ske.

Återbäring

Momentet berättigar inte till villkorad återbäring.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende tjänstepension (T).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien, framgår av särskilt informationsblad.

Efterlevandekapital (momentet kan inte nytecknas)**Inträdesålder och slutålder**

Den försäkrade ska ha fyllt 16 år men inte 60 år. Försäkringstiden kan sträcka sig längst till dess den försäkrade fyller 65 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd riskbedömning.

Försäkringsförmåner

Vid den försäkrades dödsfall under försäkringstiden utbetalas ett engångsbelopp motsvarande ett avtalat antal prisbasbelopp enligt Socialförsäkringsbalken, dock högst 30 prisbasbelopp. Beloppet minskar med tre procentenheter per år från och med fyllda 56 år enligt tabellen.

Den försäkrades ålder	Dödsfallskapital i procent av försäkringsbeloppet
inte fyllt 56 år	100 %
har fyllt 56 men inte 57 år	97 %

och så vidare med tre procentenheters minskning varje år så att beloppet utgör då den försäkrade

har fyllt 63 men inte 64 år	76 %
har fyllt 64 men inte 65 år	73 %

Efterlevandekapital kan endast tecknas i kombination med premiebefrielse för momentet.

Handelsbanken Liv har enligt sin riskpolicy också ett tak för hur stor försäkringsrisk Handelsbanken Liv är villigt att ta på sig avseende en enskild försäkrad, se punkt 6, Riskbedömning i de Allmänna villkoren.

Indexering

Indexering sker genom att förmånen förändras i takt med prisbasbeloppet.

Premie och premiebetalning

Premien beräknas för ett år i sänder och bestäms bland annat med hänsyn till den försäkrades aktuella ålder, förändring av prisbasbeloppet samt skadefall.

Premiebetalning sker till försäkringstidens slut.

Om premiebetalningen avslutas upphör momentet att gälla.

Förmånstagare

Utbetalning görs i enlighet med det generella förmånstagarförordnandet i pensionsplanen eller det särskilda förordnande som gäller för det enskilda försäkringsmomentet. Förmånstagare kan väljas fritt.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- avkortning av försäkringstid
- sänkning av avtalad förmån
- ändring av förmånstagarförordnande

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan inte ske. Pantsättning kan ske.

Återbäring

Rätt till villkorad återbäring föreligger ej.

Skatteregler

Momentet är i skattehänseende en kapitalförsäkring (K).

Utfallande belopp beskattas inte som inkomst. Premien är inte avdragsgill. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt.

Sjukersättning**Inträdesålder och slutålder**

Den försäkrade ska ha fyllt 16 år men inte 65 för att teckna försäkring i planer för anställda. Den försäkrade ska ha fyllt 16 år men inte 60 år för att teckna försäkring i plan för företagare. Försäkringstiden kan sträcka sig längst till dess den försäkrade fyller 65 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd riskbedömning eller efter det att den försäkrade efter särskild riskbedömning accepterat erbjuden förhöjning av premien och/ eller klausul.

Försäkringsförmåner**Rätten till ersättning**

Sjukersättning lämnas för förlorad arbetsinkomst.

Sjukersättning med 30, 90 eller 365 dagars karens utbetalas när den försäkrade, i oavbruten följd, utöver karenstiden är arbetsoförmögen till minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfall om inte annat gäller enligt punkt 19 d i de allmänna villkoren. Såvida inte annan lägsta grad av arbetsoförmåga har angivits i pensionsplanen. I karenstiden medräknas inte sjuktid innan momentet har börjat gälla för den försäkrade. Efter avslutad ersättningsperiod tillämpas inte ny karenstid om den försäkrade varit helt arbetsför i högst 30 dagar och därefter åter blir arbetsoförmögen till minst 25 procent.

Sjukersättning med rörlig karens, R-karens, utbetalas när den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall, som omfattas av momentet, blir berättigad till aktivitets- eller sjukersättning enligt Socialförsäkringsbalken. Utbetalning av sjukersättning från tidigare karensnivåer upphör när gränsen för ny karensperiod uppnås. Om försäkringen är tecknad utan R-karens upphör utbetalningen om aktivitets- eller sjukersättning beviljas.

Rätten till sjukersättning upphör vid månadskiftet innan den försäkrade fyller 65 år. Rätten upphör också om försäkringstiden upphör innan 65 år eller om den försäkrade avlider innan 65 år eller om förutsättningarna i första eller andra stycket inte längre föreligger. Pågående utbetalningar avbryts.

Sjukersättning utgör inte pensionsgrundande inkomst (PGI) enligt Socialförsäkringsbalken.

Bedömning av arbetsförmågan

Vid bedömning av rätt till ersättning från momentet Sjukersättning avses med arbetsförmåga en av sjukdom eller olycksfall föranledd förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst 25 procent, såvida inte annan lägsta grad av arbetsförmåga har angivits i pensionsplanen. Isolering som smittbärande enligt myndighets föreskrift jämförelses i detta sammanhang med sjukdom.

Den av Handelsbanken Liv bedömda graden av arbetsförmåga bestäms efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som kan anses ha framkallats av sådana symtom och funktionsnedsättningar efter försäkringens tecknande som objektivt kan fastställas. Vid denna bedömning beaktas såväl den försäkrades vanliga arbete som förvärvsarbete i övrigt.

Arbetsförmåga anses inte föreligga om den försäkrade kan utföra annat arbete.

Sjukersättningens storlek

Sjukersättningens storlek är relaterad till maximalt tillåten ersättningsnivå enligt de regler som Handelsbanken Liv tillämpar. Maximal nivå är bland annat beroende av den pensionsmedförande lönen och andra sjukförsäkringsförmåner. Ersättningen är proportionell mot graden av arbetsförmåga.

Handelsbanken Liv har enligt sin riskpolicy också ett tak för hur stor försäkringsrisk Handelsbanken Liv är villigt att ta på sig avseende en enskild försäkrad, se punkt 6, Riskbedömning i de Allmänna villkoren.

Indexering

Under hela försäkringstiden omräknas försäkringsförmånerna med hänsyn till ändringen av den pensionsmedförande lönen. Hur indexering av den pensionsmedförande lönen görs, även under sjukdomstid, framgår av de allmänna villkoren.

Överförsäkring

Om den försäkrades arbetsinkomst och sjukförmåner skulle visa sig överstiga Handelsbanken Livs maximalt tillåtna

ersättningsnivå har Handelsbanken Liv rätt att begränsa sjukförsäkringen till denna nivå. Vid inträffad arbetsförmåga utbetalas endast så stor del av ersättningsbeloppet att detta tillsammans med andra sjukförmåner inte överstiger Handelsbanken Livs maximalt tillåtna ersättningsnivå. Någon utbetalning av eventuellt överskjutande belopp eller premie görs inte.

Handelsbanken Liv har rätt att avräkna följande ersättningar från maximalt tillåten ersättningsnivå:

- sjukpenning
- ersättning som betalas ut från privat och/eller arbetsgivarbetald sjukförsäkring
- livränta från TFA på grund av ekonomisk invaliditet
- livränta enligt lagen om arbetsskadeförsäkring
- trafikskadelivränta
- ersättning som utbetalas vid rehabilitering enligt Socialförsäkringsbalken
- annan ersättning som utbetalas på grund av arbetsförmåga. Vad som avräknas kan komma att ändras av Handelsbanken Liv.

Premiebetalning

Premie beräknas för ett år i taget och bestäms bland annat med hänsyn till den försäkrades ålder, kön, förändring av pensionsmedförande lön samt skadeutfall.

Premiebetalningen upphör när det återstår lika lång tid till försäkringstidens slut som tiden för karens. För moment med rörlig karens upphör dock premiebetalningen när det återstår 18 månader till försäkringstidens slut. Premiebetalning sker oavsett om försäkringsfall inträffat.

Om premiebetalningen avslutas i förtid upphör momentet att gälla och eventuellt pågående utbetalningar upphör.

Åtgärder för utbetalning samt preskription

Anmälan om arbetsförmåga ska göras till Handelsbanken Livs huvudkontor inom tre år från olycksfallet eller sjukperiodens början, dock senast inom tio år från den händelse som berättigar till ersättning. I annat fall går rätten till försäkringsersättning förlorad. För moment med rörlig karens räknas tioårsgränsen från det datum aktivitetsersättning eller sjukersättning enligt Socialförsäkringsbalken har beviljats.

En förutsättning för utbetalning av ersättning är att den försäkrade står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter samt i samråd med läkare följer de av Handelsbanken Liv lämnade anvisningar, som avser att begränsa följderna av sjukdomen eller olycksfallet.

Utbetalning sker till den försäkrade.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren.

Efterskyddet gäller såväl då karensstiden för redan inträffad arbetsförmåga inte löpt ut under försäkringstiden som för arbetsförmåga som inträffar under efterskyddstiden.

Efterskyddet upphör senast då den försäkrade ansluts till ny pensionsplan i Handelsbanken Liv där moment av samma slag ingår, oavsett dess närmare utformning.

Ändring

Utan samtycke från Handelsbanken Liv kan momentet ändras i följande fall:

- avkortning av försäkringstid
- sänkning av avtalad förmån
- förlängning av karenstid

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan inte ske. Pantsättning kan inte ske.

Återbäring

Rätt till villkorad återbäring föreligger ej.

Skatteregler

Momentet kan i skattehänseende vara tjänstepension (T) eller privat pension (P).

Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Momentet omfattas inte av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien, framgår av särskilt informationsblad.

Premiebefrielse

Inträdesålder och slutålder

Den försäkrade ska ha fyllt 16 år men inte 65 för att teckna försäkring i plan för anställda. Den försäkrade ska ha fyllt 16 år men inte 60 år för att teckna försäkring i plan för företagare. Försäkringstiden kan sträcka sig längst till dess den försäkrade fyller 70 år.

Hälsoprövning

Momentet kan endast beviljas efter godkänd riskbedömning eller efter det att den försäkrade efter särskild riskbedömning accepterat erbjuden förhöjning av premien och/ eller klausul.

Försäkringsförmåner

Rätten till ersättning

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfallsskada blir helt arbetsförmögen eller får arbetsförmågan nedsatt med minst 25 procent, såvida inte annan lägsta grad av arbetsförmåga har angivits i pensionsplanen, föreligger rätt till premiebefrielse för den tid arbetsförmåga i oavbruten följd varar utöver den avtalade karenstiden. Oavsett om arbetsförmåga föreligger på premieförfallodagen. Karenstiden är 90 dagar. I karenstiden räknas inte sjuktid innan moment har börjat gälla för den försäkrade. Inskränkning i rätten till premiebefrielse kan gälla enligt punkt 19 d) i de allmänna villkoren. Efter avslutad ersättningsperiod tillämpas inte ny karenstid om den försäkrade varit helt arbetsför i högst 30 dagar och därefter åter blir arbetsförmögen till minst 25 procent.

Rätten till premiebefrielse upphör vid försäkringstidens slut, dock senast vid utgången av månaden innan den försäkrade fyller 70 år, vid den försäkrades dödsfall dessförinnan eller om förutsättningarna i första stycket inte längre föreligger.

Bedömning av arbetsförmågan

Vid bedömning av rätt till premiebefrielse avses med arbetsförmåga en av sjukdom eller olycksfall föranledd förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst 25 procent (såvida inte annan lägsta grad av arbetsförmåga har angivits i pensionsplanen). Isolering som smittbärare enligt myndighets föreskrift jämföras i detta sammanhang med sjukdom.

Den av Handelsbanken Liv bedömda graden av arbetsförmåga bestäms efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som kan anses ha framkallats av sådana symtom och funktionsnedsättningar efter försäkringens tecknande som objektivt kan fastställas. Vid denna bedömning beaktas såväl den försäkrades vanliga arbete som förvärvsarbete i övrigt. Arbetsförmåga anses inte längre föreligga om den försäkrade kan utföra annat arbete.

Premiebefrielsebeloppets storlek

Ett premiebefrielsemoment kan bara medföra premiebefrielse för andra moment som i skattehänseende är av samma slag som premiebefrielsemomentet. För tjänstepensionsmoment uppgår premiebefrielsebeloppet till arbetsgivarens pensionslöfte/premielöfte. För moment som är privat pension och för kapitalförsäkringsmoment är premiebefrielsebeloppet relaterat till premier för de moment som premiebefrielsen avser.

Extrapremier och engångspremier omfattas inte av premiebefrielsen. Premiebefrielsen är proportionell mot graden av arbetsförmåga.

Handelsbanken Liv har enligt sin riskpolicy också ett tak för hur stor försäkringsrisk Handelsbanken Liv är villigt att ta på sig avseende en enskild försäkrad, se punkt 6, Riskbedömning i de Allmänna villkoren.

Indexering

Beloppet på premiebefrielsen följer storleken på pensionslöftet/premielöftet respektive premierna för de moment som momentet för premiebefrielse avser.

Premiebetalning

Premiebetalningen upphör när det återstår lika lång tid till försäkringstidens slut som karenstiden är. Premiebetalning sker oavsett om försäkringsfall inträffat. Premie erläggs dock inte i den mån utbetalning från momentet pågår. Om premiebetalningen avslutas i förtid upphör momentet att gälla.

Åtgärder för att få premiebefrielse

Anmälan om arbetsförmåga ska snarast göras till Handelsbanken Livs huvudkontor. Regler om preskription av rätten till premiebefrielse finns i punkt 26 i de allmänna villkoren. En förutsättning för premiebefrielse är att den försäkrade står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar

läkarens föreskrifter samt följer av Handelsbanken Liv i samråd med läkare lämnade anvisningar. Utbetalning sker till premiebetalaren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger under de förutsättningar som anges i de allmänna villkoren.

Efterskyddet gäller såväl då karenstiden för redan inträffad arbetsförmåga inte utlöpt under försäkringstiden som för arbetsförmåga som inträffar under efterskyddstiden.

Efterskyddet upphör senast då den försäkrade ansluts till ny pensionsplan i Handelsbanken Liv där moment av samma slag ingår, oavsett dess närmare utformning.

Ändring

Inga ändringar kan ske utan samtycke från Handelsbanken Liv.

Överlåtelse och pantsättning

Om det moment som premiefrielsen avser överläts, övergår äganderätten till premiefrielsemomentet automatiskt till den nya ägaren.

Pantsättning kan inte ske.

Återbäring

Rätt till villkorad återbäring föreligger inte.

Skatteregler

Momentet kan i skattehänseende vara tjänstepension (T), privat pension (P) eller kapitalförsäkring (K).

Momentet omfattas inte av avkastningsskatt. Vilka skatteregler som gäller beträffande särskild löneskatt och avdrag för premien med mera, framgår av särskilt informationsblad.

Ordförklaringar

Avkastningsränta är den räntesats med vilken det totala kapitalet förändras på ett ålderspensionsmoment med förvaltning med garanterad ränta.

Fond består av aktier eller andra värdepapper och förvaltas av ett fondbolag. Någon garanti för viss värdeutveckling lämnas inte.

Förmånstagare är den som enligt särskilt förordnande ska erhålla utfallande belopp.

Försäkrad är den på vars liv eller hälsa ett moment gäller, inom ramen för Handelsbankens Tjänstepension, den anställde.

Försäkring är ett samlingsbegrepp för avtalade försäkringsmoment.

Försäkringskapital/Pensionskapital är ett ålderspensionsmoments totala kapital vid varje tidpunkt, inklusive villkorad återbäring.

Försäkringsmoment är det enskilda försäkringsåtagande avseende den försäkrade som avtalats mellan Handelsbanken Liv och försäkringstagaren. Försäkringsmoment kan vara spar- eller riskförsäkringsmoment.

Försäkringstagare är den som ingått avtalet med Handelsbanken Liv och som är ägare av det enskilda momentet. I enlighet med villkoren är arbetsgivaren alltid försäkringstagare.

Förvaltningsform är det sätt det kapital som hör till ett ålderspensionsmoment förvaltas. Det kan ske med garanterad ränta eller i fond.

Garanterad ränta är den räntesats som det garanterade kapitalet räknas upp med.

Huvudförfallodag: Omräkning av försäkringsförmåner och premier sker på huvudförfallodagen. Om ny pensionsplan börjar gälla kan omräkning av försäkringsförmån och premie ske vid den nya planens första giltighetsdag för den försäkrade.

Pensionslöfte: Arbetsgivarens utfästelse om pension. Löftet kan avse pensionsförmåner på viss nivå eller vara ett löfte om att erlagga en premie av viss storlek. Ett premielöfte kan vara förknippat med föreskrifter om hur premien ska fördelas på försäkringsmoment. Det kan lämnas för enskild individ eller för ett kollektiv. Såväl förmån som premie kan

vara bestämd i förhållande till den pensionsmedförande lönen.

Pensionsplan: En detaljerad beskrivning av de förmåner som omfattas av arbetsgivarens pensionslöfte. I pensionsplanen kan även ingå moment som inte omfattas av arbetsgivarens löfte och som den anställde själv bekostar. En pensionsplan i Handelsbanken Liv kan utgöra en del av en pensionsplan som tillkommit genom kollektivavtal.

Placeringsprofilen anger i procent hur kommande premier på ett ålderspensionsmoment fördelas mellan investeringsfonder.

Premiebetalare: Den som enligt avtalet ska betala premier för det enskilda momentet. Arbetsgivaren är premiebetalare på tjänstepensionsmoment, medan den anställde är premiebetalare på privatägda moment.

Arbetsgivaren är alltid fakturamottagare.

Riskförsäkringsmoment: Ett försäkringsmoment som ger den försäkrade rätt till ersättning vid sjukdom eller olycksfall eller som ger efterlevande förmånstagare kapitalbelopp eller pensionsbelopp vid den försäkrades död. Ett riskförsäkringsmoment innehåller inte något sparande.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen i inkomstskattelagen. Försäkringsmomenten i Handelsbankens Tjänstepension kan vara T, P eller K. I försäkringsbeskedet anges vilken skattekategori enskilt moment tillhör.

Ålderspensionsmoment: Ett försäkringsmoment som genom sparande ger upphov till ett försäkringskapital som börjar betalas ut vid vald pensionsålder.

Totalavkastning är Handelsbanken Livs faktiska avkastning på det kapital som är hänförligt till försäkringsmoment med garanterad ränta. Totalavkastningen består både av direktavkastning, till exempel räntor och aktieutdelning och värdeförändring på tillgångarna. Totalavkastningen uttrycks som en räntesats. Totalavkastningen beräknas för varje kapitalförvaltningsportfölj för sig.

Ägare: Som ägare i ett aktiebolag betraktas den som ensam eller tillsammans med make, sambo, förälder eller barn äger aktier till minst en femtedel av röstvärdet. Den försäkrade behöver inte själv äga några aktier.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av Handelsbanken Livs klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i allmän domstol.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se

